

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 CSÜTÖRTÖK január 28.

27. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Fonciere)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach)

A siró kozáktiszt

A birói emelvény előtt, ahonnan egy szerencsétlen ember sorát kovácsoló ítélet porolyós szavai felcsattantak, a bűntudat sulyától meggörnyedve, lehajtott lövel, összekulcsolt kézzel állott a cári hadsereg vitéz kapitánya, aki az emigráció nyomorában rablógyilkosságra vetemedett. Az éhség veszedelmes tanácsadó és a csaták hősenek háromnapos kényszerű koplalás adta a kezébe a szekercét, amellyel megölt egy pincért, hogy kifoszt-hossa. Előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölésért akasztófa jár, de a bírák könyörületek voltak a kozáktiszt iránt és bűncselekménye körülményének mérlegelésénél úgy találták, hogy a halálos ítélet alapjául szolgáló premeditációt nem állapíthatják meg. — Nyolc évi fegyház — harsant meg az ítélet trombitája és sirt az orosz kozáktiszt.

Az idegek pattanásig fölcsigázott feszültsége megsokszorozza a gondolatok száguldásának iramát és míg az ítélet terjedelmes indokolását felolvasták, az orosz kapitány elméjében kiújulhatott életpályájának minden kiemelkedő emléke a háború kitörésétől egészen — a rablógyilkosságig. Mint hűséges tisztje minden oroszok cárjának, lelkesen teljesítette a hadbahívó parancsot és olyan hősiességgel harcolt, hogy testét sebek borították és katonai bluzán már alig jutott hely a sok kitüntetésnek. Nem kutatta a konkrét célt, amiért szembenézett száz halállal, a cár akaratát hajtott végre vak becsületességgel és oroszlánszívvél. Remélte azonban, hogy ha megéri a béke napjait, hazája és az atyuska nem fog lukarkodni a hála és elismerés nyilvánításával. Diadalszeker fogja visszaröpíteni szülőföldjére és az ünneplés forró hullámainak lecsillapultával élvezni fogja a jó megérdemelt nyugodt pihenést, amelybe csillogó aranszalakat sző a vére hullásával aratott érdemek büszke tudata. Most pedig itt áll, mint közönséges gonosztevő, a birái előtt, akik megmen-tették a kötélről, de nyolc évi fegyházat mértek ki rá. És sirt az orosz kozáktiszt.

Vérgőzös forradalom vetett véget az oroszok háborújának. A hős kapitány kórházban feküdt súlyos sebestülten, amikor rárontottak a vörösök, hogy mint ellenforradalmárt lemészárolják. A kapitánynak betegen is volt anynyi ereje, hogy támadói elől elmeneküljön. Nemsokára Denikin seregében küzdött, majd Kornilov és végül Vrangel hadjárataiban vett részt, hogy bosszút álljon a cár gyilkosain és kiszaba-

dítsa népét a bolsevizmus igája alól. Hány forradalmárt pusztított el személyesen, hány kivégzést rendelt el és nézett végig szemrebbenés nélkül a szent ügy érdekében! Nem katona az, aki a háboruban visszaretten a vérontástól és skrupulusokkal vesződik, amikor cselekedni kell. De hiába-való volt minden erőfeszítés, az ellenforradalmi expedíciók egytől-egyig összeomlottak. A cárizmus helyreállítása végett szervezett hadseregek szétszóródtak és a kapitány Jugoszláviába emigrált. Nyomorában az agyába villant egy terv és ahogy megszokta a harctéren, nem habozott a kivitelben. Nyolc évi fegyházzal sujtották érte. És sirt az orosz kozáktiszt.

Az emigrációban sokáig hitgették, hogy rövidesen hazamehet, mert a szovjetrendszer életképtelen, nincs messze az idő, amikor a számkivetésben élő hű orosz hazafiak megdöntik a népbiztosok uralmát és vége szakad a menekültek szenvedéseinek. A kapitány várt, bizott és nélkülözött. Volt földmunkás, dolgozott téglagyárban, azután cipőfoltozó lett. Felesége, akit nem tudott eltartani, elhagyta. A cipőfoltozás

olyan rosszul ment, hogy nem jutott belőle a betevő falatra. Mire várjon még? A szovjetkormányt az egész világ elismeri, Csicserint mindenütt azzal a solemnitással fogadják, amely egy nagyhatalom legális képviselőjét megilleti. A kapitány loszámolt a daliás multtal és lemondott a jobb jövőről. Nincs más hátra, cipész-mesterséget kell folytatnia. Pénz kell hozzá. Honnan vegye, ha nem olyantól, akinek van? Várjon addig, míg valaki megsej-nálja és kiségi? Három napja nem evett és ha tovább vár, éhenhal. Az éjszakában hazasiető főpincérnek tele van pénzzel a bőrtáskája. A birói ítélet indokolása kifejtette, hogy az ölés szándéka a rablás kísérlete alatt támadt. És sirt az orosz kozáktiszt.

Az orosz kapitány mögött nyolc évre bezárul a fegyház vaskapuja. Őt, bűnhődnie kell. A cári hadsereg lovagias katonatisztjét a veszett háború és a forradalom gyilkossá torzította. Nemcsak az ő tragédiája ez. Mintha a bűnbetevő emberiség lelkiismeretének könnycsatornáit eredtek volna meg, amikor birái előtt sirt az orosz kozáktiszt.

Pasics csütörtökön hazaérkezik

A pénzügyi bizottság vitája a pénzügyi törvényről

Beogradból jelentik: A szerdai nap meglehetősen eseménytelen volt politikai tekintetben, azonban a pénzügyi bizottság az ünnep ellenére is dolgozott. A bizottság többségi tagjai a plenáris ülés előtt úgy délelőtt, mint délután tanácskoztak és megállapodtak a plénum elé terjesztendő javaslatokban.

Pasics miniszterelnök hazaérkezését a szerdán elterjedt hírek alapján csütörtökre várják, azonban még mindig nincsenek pontos információk a miniszterelnök megérkezésének időpontjára nézve.

A pénzügyi bizottság ülése

A kormánytöbbség újabb délutáni tanácskozásának befejezése után a pénzügyi bizottság plénuma megkezdte a pénzügyi törvény tárgyalását. *Uzunovics* Nikola, a pénzügyminiszter helyettese rövid beszédben köszönetet mondott a bizottság tagjainak pártkülömbőség nélkül, a költségvetés kidolgozása körüli fáradozásukért és rámutatott arra, hogy az eddigi kormányok a pénzügyi törvénybe olyan rendelkezéseket is felvettek, amelyek természetüknél fogva nem tartoztak szorosan e törvény keretébe. Ennek főoka a háború utáni viszonyokban és abban a körülményben rejlik, hogy az

egy-egy országrészekben érvényben levő törvények közt különbségek vannak. Kérte, hogy azokat a rendelkezéseket, amelyek a pénzügyi törvényben már korábban is szerepeltek és amelyek így már a parlament kritikáját is kiállították, ne vegyék újabb vita alá, hanem csak az új rendelkezéseket vitassák meg. Kérte a javaslat elfogadását.

Dr. Radonics Jovan, a pénzügyi bizottság elnöke terjesztett elő ezután bizonyos technikai természetű módosításokat, amelyek a költségvetésben eszközölt módosításokból erednek. — Így mindjárt az első szakaszt oda módosították, hogy az állami kiadások összege 12,279.899.616 dinár, a bevételek összege pedig 12,533.942.616 dinár, úgy hogy 254 millió bevételi fölösleg mutatkozik. A törvényjavaslat szövegében törlik ezenkívül mindazokat a szakaszokat, amelyek a megszüntetett vagyonadóra vonatkoznak. Szlovéniára vonatkozólag a 30 százalékos rendkívüli adópótlékot nem emelik 100 százalékkal, hanem meghagyják 30 százalékban és végül a hátralékos adók kamatját 12 százalékról le szállítják nyolc százalékra.

A bizottság többségi tagjai az elnök előterjesztéseit észrevétel

nélkül tudomásul vették.

Az ellenzék módosító javaslatai

Zsanics dr. Horvát federalista elvárja a többségtől, hogy az ellenzék javaslatait is figyelembe veszi, legalább azokat, amelyek az adóterhek csökkentésére irányulnak. Annál inkább kell a kormánynak az adókat csökkentenie, mert a jelentés szerint 254 millió bevételi többlet mutatkozik és ha a csökkentést nem hajtják végre, ez annak a jele volna, hogy a kormány nem bízik a többlet megvalósulásában.

Követelte *Zsanics* dr., hogy az állam fizesse meg tartozásait a kórházaknak, majd kifogásolta, hogy Beograd város évente 12 millió kölcsönt kap az államtól, holott Zagrebnak még külföldi kölcsön felvételét is megakadályozzák. Jogosulatlanak mondotta, hogy az 1926-27. évre az 1925-ös adófizetések alapján hajtják be az adókat. *Tiltakozott a tisztviselők fizetésének megadóztatása ellen* és azt mondotta, hogy inkább fizesse meg az állam azt a 210 millió dinárt, amivel a tisztviselőknek tartozik. Végül követelte a beogradi új házak adómentességének kiterjesztését a többi város új házaira is és a földadó-pótlék leszállítását 500 százalékról 200 százalékra.

Kumanudi demokrata a zárszámadások betérjesztését sürgette. *Tiltakozott a képviselői fizetések megadóztatása ellen és javasolta, hogy az állam részesítse támogatásban a menekült bolgár kulturmunkások családját.*

Pusenjak szlovén néppárti kifogásolta, hogy az egyes miniszterek olyan felhatalmazásokat kapnak, amelyeket külön törvény-nyel kellene szabályozni. A mezőgazdasági szövetkezetek erősebb támogatását sürgette.

Spaho muzulmánpartí kritizálta a pénzügyi törvény egyes rendelkezéseit. Javasolta, hogy a tizezren felüli lélekszámmal bíró városok új házait részesítsék adómentességben, a boszniai és hercegovinai tizedpausálé rendkívüli pótdíját szállítsák le 500 százalékról 190 százalékra, a boszniai harmadosztályu kereseti adó állami adópótlékát annyi dinárban állapítsák meg, ahány koronát fizettek 1919-ben és végül, hogy a pálinka fogyasztási adóját az egész országban egységesítsék.

A következő szónok, *Setyerov* Szlávko demokrata kifogásolta, hogy a költségvetési tervezetből rendkívül fontos rendelkezések kimaradtak.

— Így például — mondotta — szó sincsen a költségvetés végrehajtásának parlamenti ellenőrzéséről. Javasolom, hogy a nemzet-

Szent Száva-nap Beogradban Szuboticán, Szomborban és Noviszádon

A királyi pár vendégül látott tizenöt egyetemi hallgatót

gyűlés a költségvetés megszavazását követő tíz napon belül bizottságot küldjön ki a költségvetés végrehajtásának ellenőrzésére. Indítványozom továbbé, hogy bizottságot küldjön ki a parlament az állami gazdasági intézmények racionalis felhasználásának ellenőrzésére. Javaslato nyujtok be arra, hogy ellenőrző szervet létesítsen a parlament az állami alapok felhasználásáról. Ez a bizottság az 1919 ik évig visszamenőleg vizsgálja felül az állami alapok felhasználását. Indítványozom, hogy az állami beszerzések megreformálására tíz tagu bizottságot küldjenek ki, amelynek öt tagja szakértő legyen, öt tagja pedig a nemzetgyűlésből kerüljön ki. Mondja ki a parlament, hogy a költségvetési törvényhez függelékként hozzácsatolandó a helyi és topolováci állami uradalmak, a csukaricai állami cukorgyár, az állami selyemgyárak és az állami fürdők költségvetése is, amelyek csak akkor lépnek hatályba, ha a pénzügyi bizottság jóváhagyja.

— Mutassa be a pénzügyminiszter ur, hogy mennyi állami pénzjegyet és mennyi állami bont hocsátott ki. Kifogásolnom kell, hogy az adóisztviselek a behajtott adók után jutalmat kapjanak, mert ennek olyan jellege van, mintha az adózókat pénzbüntetéssel sújtánák. Javasolom, hogy bizalmas alapok felhasználását parlamenti bizottság ellenőrizze. Hatékonyabban kell betartani az állami hivatalokban az ünnepnapokról szóló rendelkezések betartását, mert jelenleg az a helyzet, hogy az állami tisztviselők egyszerűen minden felekezeti ünnepét betartja.

Utána Demetrovics Juraj független demokrata bírálta a pénzügyi törvényt.

Beogradból jelentik: Nagy ünnepségek keretében tartották meg Beogradban Szent-Száva ünnepét. Valamennyi iskolában, valamint az egyetemen ünnepségek voltak. Az egyetemen Radics István közoktatásiügyi miniszter kivételével a kormány valamennyi tagja megjelent, azonkívül részt vett az ünnepségen Trirkovics Márkó parlamenti elnök és a diplomáciai testület.

Az egyházi szertartás után, amelyet Dimitrije patriarcha végzett, az Obilics-egyesület énekkara szerepelt, majd Popovics Bogdán, az egyetem rektora felolvasta öfelsége Alekszandar király üdvözlő levelét, amelyben egyuttal örömet fejez ki afelett, hogy az egyetem kebelében diák-otthon állítanak fel. Popovics rektor ezután hatásos ünnepi beszédet mondott, végül felolvasta annak a tizenöt diáknak a nevét, akiket a király Szent-Száva alkalmából megajándékozott. Ezek a kitüntetett diákok szerdán ebédre is hivatalosak voltak az udvarhoz.

A szuboticiai tantestület ünnepélyes formában tartották meg az idén is a Szent-Száva ünnepét. Dél előtt a pravoszláv templomban istentisztelet volt, amelyen megjelentek a polgári és katonai hatóságok képviselői is. Tizenegy órakor a jogi fakultáson ünnepi mise volt, utána Atymovics Miodrag dr. a fakultás dékánja mondott beszédet, amelyben a Szent-Száva ünnep jelentőségét ismertette. Atymovics beszéde után a fakultás dalárdája elénekelt a Szent-Száva himnuszt, ezután az ünnepély rendezőse megvendégelte a vendégeket. Délután a főgimnáziumban a gimnázium igazgatósága beszédet tartott, este pedig a jogi fakultás dalárdája táncműsort rendezett a fakultás nagytermében.

A szubotici Szent-Száva ünnepségek sorában az első között szerepelt a szubotici vasutigazgatóság nyomdai vezetősége és alkalmazottai által rendezett ünnepély, amelyet az idén tartottak meg első ízben. Az ünnepély védnöke Pavlovics István törvényszéki elnök volt, aki mélyen átértzett, hatásos beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt. A beszéd után következett a hagyományos ünnepi kalácsfőzés, majd Mátics Szvetozár vasutigazgató mondott beszédet, amelyben szép szavakkal méltatta az ünnep jelentőségét. Végül a nyomda vezetősége megvendégelte a jelenvoltakat.

Szombor is fényes ünnepséggel ülte meg az ünnepét. A görög-keleti templomban délelőtt 9 órakor ünnepélyes nagymise volt, amelyen a hatóságok és testületek teljes számában megjelentek. Utána ünnepélyes ülés volt a városháza nagytermében, amelynek keretében volt az ünnepélyes kalácsszelés. Gyurisics és Szlavkovics tanítóképzőintézeti növendékek alkalmi költeményeket szavaltak, majd Drakulics Mária karmesternő vezetésével vegyes-énekkar szerepelt. Ezután a város jutalmát Tomics György polgármester adta át két jó tanulónak, majd Marsetics Jován kereskedelmi igazgató a nap jelentőségét méltatta. Este a gyönyörűen feldiszitett Szloboda nagytermében reggelig tartó hál volt.

Noviszádon hasonló ünnepségek közt ülték meg Szent-Száva napját. A görög-keleti főtemplomban dr. Csirics Iriny püsnök misét celebrált, amelyen Dokics hadsergeparancsnok vezetése alatt a katonai hatóságok és a polgármesterrel az élén a városi hatóság és nagy közönség vett részt. A noviszadi főgimnázium matiné rendezett, a Ma-

fica Srpska délután a városházán ünnepélyt tartott, amelyen Vrhovac Radivoj elnök a „Matica második századának kezdete” címmel tartott nagy figyelem mellett felolvasást. Este a gimnáziumnak hangversenye volt, amelyen Ilm László, Róth Imre, Gruber György, Trirkovics Reja, Ilkovics Béla, Schönberger Géza szerepeltek nagy sikerrel.

Oroszország

nem vesz részt a leszerelési konferencián

A Népszövetség színvallásra akarja kényszeríteni a szovjetet

Genfből jelentik: A múlt év decembereben a Népszövetség főtitkára meghívott küldött szét az összes államoknak a február 15-én megtartandó leszerelési konferenciára. Oroszország is kapott meghívót, de azt válaszolta, hogy a konferencián nem jelenhet meg, mert az Svájc területén tartják meg, melyel neki Norowski szovjetkövét meggyilkolása miatt elintézetlen konfliktusa van. A szovjetkormány visszautasítása kellemetlen hatást tett a szövetségesek körében és udvariasan felkérték a svájci szövetségtanácsot, hogy ha lehetséges, tegye lehetővé, hogy a leszerelési konferencián Oroszország is megjelenhessen. A szövetségtanács újra megvizsgálta a szovjet részéről támasztott követeléseket és megállapította, hogy a követeléseket, mint teljesen alaptalanokat, kénytelen visszautasítani.

Mint hogy Oroszország részvétele a leszerelési konferencián a béke szempontjából végtelenül fontos, a szövetséges kormányok elhatározták, hogy felhívják a szovjetkormányt: ezuttal tekintsen el a svájci szövetségtanácsal támadt konfliktustól és vegyen részt a munkában, mert csak így tudja kétségtelenül dokumentálni, hogy őszintén békét óhajt. Ha Oroszország erre a felszólításra is elutasító választ ad, akkor az antant hatalmak a szovjetkormányt színvallásra fogják kényszeríteni és megállapítják, hogy a felelősség e tekintetben Oroszországot terheli.

Egy kritikus albumából

Ira: Baedeker

Hirtelen, váratlanul meghalt egy miniszter.

Ahogy halálának a híre a klubba megérkezett, a miniszterelnök, a pártkör vezére s több befolyásos politikus nyomban visszavonult az elnöki szobába bizalmas tanácskozássra.

Gondolják, hogy a temetés részleteiről, a nemzet részvételéről a méltó kifejezéséről, emlékének a kegyeletes megőrzéséről s hervadtatárán érdemeinek méltó megőrzéséről volt szó?

De hogy! Arról tanakodtak, hogy ki lesz az utódja?

Szokratészt nem a bünei, hanem az erőnye miatt ítélték halálra. S a politikában ma is Athénben élnek és athéniak vagyunk: a jó tulajdonságokért jobban üdvözöljük a közszereplő férfiakat, mint a gyarlóságokért.

A politikusok az államélet vezetéséből ösztönösen pártkodnak: Istrekészten az írókat és a költőket, a tudóst és a filozófusokat, s szívessébben engedik meg nekik mellé a kormányzó asztalhoz a (politikus) csizmadiákat és Kamogiaszer-eket. Igen természetesen, hogy ez minden másképp. Az írók és a többi könyvesemberek a legveszedelemesebb versenytársak nekik, mert többet értenek a politikához, mint ők, míg a csizmadiák és a kamagiontók még talán náluk is kevésbéth kormánytalanok hozzá. Vagy kevesebbet már nem is lehet?

A politikai arénát igen sokszor hasonlóképpen a színház színpadához, améért már nem egy politikus bosszankodott. Pedig e hasonlat miatt több joguk van

nehezebbnek a színészeknek, mint a politikusoknak. Ez utóbbiak komédiások, amazok művészek.

Ha figyelmesen nézzük a kormányzatokat, rá kell jönnünk arra a paradoxszul hangzó igazságra, hogy kevés embernek több ereje van, mint soknak, s hogy a kisebbség van hivatva a kormányzásra s nem a többség. Mutassa nekem kormányt, amelynek valódi többsége van! Mindig a minoritás uralkodik, mert erős, összetart s a többség vétejmét és látszatát tudja kelteni. Uralkodik és uralkodnia kell a többség fölött, mert ez gyenge, sokielé szakad, nincs tudatában a majoritásnak s nem tud többségi benyomást tenni.

Bámulom a nagy szónokokat, de a lelkesedésemben mindig egy kis félelem is vegyül, mert attól tartok, hogy az ellenáthatatlan nagy orátor esetleg egyszersmind veszedelmes ember is. Ha nem szigoruan morális lény és nem talpig becsületes ember (ami tudvalevően nem mindig jár együtt a szónoki tehetséggel), akkor nagy bajoknak lehet az előidézője, katasztrófákba szédítheti bele a hallgatóságát és veszedelmibe sodorhatja a hazáját. A nagy szónok, hogyha szertelen ianitikus, lelkesméreton stréber vagy kegyetlen indulatu ember, nem áldás az emberiségre, hanem átok; nem szerencse a hazájára, hanem csapás.

A népiogokról beszél egy szónok, s egyebek közt ezt az állítást is mondja: — Az emberek mind testvérek.

Valaki közbeköltött: — Igaz! De az a baj, hogy a testvérek nem mind emberek!

Mikor valaki a politikai meggyőződését s az évet változtatja, ezt rendszeresen azzal szokja meg, hogy a helyzet s a

körülmények változtak.

A politikában hecsületesnek lenni: rossz politika. Szeretem a rossz politikusokat.

Csak az az állam és csak az a társadalom lehet nyugodt, csak az fejlődhet egészségesen a kulturális és gazdasági haladás útján s csak annak nem kell állandóan félti erőszakos rázkódásoktól, amelyben a legelső néposztály elégedett. Ahol a munkásság (s elég szomorú, hogy a munkásság a legelső néposztály) meg van a sorsával elégedve, ott a kormányhatalom s az államnak minden egyes polgára nyugodtan alhatik, — nem fogja álmából fölrizasztani sem a zendülés moraja, sem a polgárháboru sietergő tüzesója.

A feminizmus teljes diadalával a nőre fontos szerep vár a politikában, mert őt egész lénye, erkölcsi diszpozíciója, az igazság iránt táplált közönbössége, továbbá a hűsága, ravasszaga és következetlensége egyenesen a politika felé vonzza. Ott valószínűleg nagyobb sikere lesznek, mint a családi életben, ahol a most említett künö tulajdonságok kevésbé vannak a helyükön.

A költő tulajd, tehát rossz politikus a jelenben, de csalhatatlan előremegátója a jövőnek. Bármint különösen hangzik: a valódi poéta világosabban látja a jövőt, mint a jelet, amelyben él. Azért évtizedek és századok múlva az elmu-korszakok költőit mint nagy jó-sokat, élesszemű politikusokat és genialis történelmítőket ünnepelik, dicsőítik, a régi szállamfértakakat pedig korlátoltulknak a saját koruk falán túl nem látóknak mondják, s a legtöbbit elfelejtik. A politikus a múltba néz, a költő a jövőbe. — Ez a lényeges különbség

köztük. S azért tűnik föl a politikus okosnak a kortársak szemében, s ezért tartja a közvélemény fantaszának és álmódzóznak a poétát. Pedig az utóbbi az igazi, amaz csak professzionátus politikus.

A politikus, ha semmi egyéb, csak az, vajmi kevés. A maga korának lehet igen alkalmas és hatalmas embere, de a híre és a jelentősége pusztán a hatalmán alapul, ez pedig a történelmi vagy a pártikonjunkturakon és legjobb esetben a népszerűségeen nyugszik. A halálukon túl csak azok a politikusok ének további életet, akik ezvek is voltak, mint csupán politikusok. Palmerston-ról, korának e nagyhatámu és az európai koncertben prínhagedűt játszó miniszteréről helyesen jegyezte meg valaki, amikor a tekinthetőség és befolyásának a csúcspontján volt, hogyha öccselenciája egy vessző volna Shakespeare valamelyik színijátékában, közelebb állna a hallhatatlansághoz, mint így. Hasonló példákat minden nemzet fölmutathat.

A reformer ott áll meg, ahol akar; a forradalmár ott, ahová az események sodorják.

Amely politikai pártnak sok az okos ember, annak a pártnak nincs jövője.

Politikáitni azért szeretnek sokan olyan nagyon mert igen keveset kell hozzá tudni. Ha valaki tudja, hogy mit jelent e szó: inkompatibilitás és ki is tudja mondani, már bátran folytathat politikai eszmecséret a legagyafurttabb országglárral, — a különbség lehet, hogy meglesz köztük, de nem lesz valami kiválóan szembeütő. Sőt a társalgásuknak egyik-másik hallgatója nem fogja tudni, melyik a színpa hírlapíró és melyik a híres politikus.

KISEBBSÉGI ÉLET

A nyelvéről nagy polémia folyik a prágai sajtóban. A lapok nagy része követeli, hogy a kormány tegye jóvá a hibát és adja ki a végrehajtási rendeletet. A nemzeti demokrata sajtó még a közigazgatási bíróságot is megtámadja, míg a szocialista légionárius lapok megállapítják, hogy a bíróság csakis a törvények alapjára helyezkedett. A Národní Osvození azt írja, hogy a nemzeti demokraták tévednek, ha azt hiszik, hogy a nyelvéről végrehajtási rendeletének életbeléptetésével már azt tehetik a nemzeti kisebbségekkel, amit akarnak. A rendelet csak rendelet marad akkor is, ha ezt nyelvrendeletnek nevezik és csak akkor lehet érvényes, ha összhangban van az alkotmánnyal és a törvényekkel. A nemzeti kisebbségek fogait, amelyeket az alkotmány és a vonatkozó törvények biztosítanak, egyetlen jogállamban sem lehet tisztán rendelteti uton megsemmisíteni. A kormány, a lapok szerint, már ki akarta adni a nyelvrendeletet, a többi pártok azonban ellenezték, mert a rendelet hirtelen kibocsátása nyílt provokáció lett volna a kisebbségekkel szemben, amely a legfelsőbb közigazgatási bíróság döntése alapján legalább jogok gyakorlásához jutottak hozzá és így a kormány eljárása nagy visszatetszést keltett volna nemcsak bent az országban, hanem a külföldön is.

A magyar мүkedvelők misszióját munkája elé Erdélyben is ezer akadály tornyosul. Erdélyben is az a helyzet, mint nálunk: a magyar мүkedvelőknek a belügyminisztériumtól kell kérni játszási engedélyt. Rövid egymásután három helyen: Déván, Szászváron, Marosudason utasították el a hatóságok a мүkedvelők kérvényeit azzal, hogy az engedélyt Bukarestből kell kérni — ad- dig nem játszhatnak.

Banda Marci, a híres cigányprimás, pár napig a pozsonyi Stefánia-kávéházban vendégszerepelt bandájával. A pozsonyi hatóságoknak szemet szurt a pesti cigányság és irredenta-gyanus indokkal a bandát kitasították Sziovenszkóból. Banda Marci pénteken mondott búcsút Pozsonynak és Csehszlovákiának.

A községi választásokat februárban tartják meg Erdélyben. A választásokra minden párt nagy előkészületeket tett, főként a magyar párt, melynek az országos választások óta ez lesz az első erőpróbája. Egyelőre nem biztos, hogy önálló magyar lista lesz, mert a magyar párt delegátusai a kormánnyal most tárgyalnak Bukarestben és ha a tárgyalások eredményre vezetnek, akkor a liberálisokkal közös frontot fognak alkotni. A választások várható ki- meneteléről Goldis László, a nemzeti párt vezére, így nyilatkozott: »Nézetem szerint a legközelebbi kormányzatnak a nemzeti és parasztpárt összetételéből kell kikerülnie. Ez a véleményem szer- vesen összefügg ismeretes politikai ide- ologiámmal, amely Románia jövőjét egészséges, intellektuális vezetés alatt álló agrárállam fejlődésében látja bi- ztosítva. Ennek ellenére ki kell jelentem, hogy mindeddig semmiféle orszá- gos érvényű megegyezés nem történt a nemzeti párt és a parasztpárt között a választásokon való együttműködésre. Valószínű, hogy ilyen harci szövetség létrejön, erről azonban még mint fait accompli nem lehet beszélni. Más a helyzet Aradmegyében, ahol a nemzeti párt a saját jelöltjei érdekében, de a parasztpárttal a legjobb barátságban és egyetértésben, esedeg azzal közös lis- tára szavaz. Olyan híreket hallottam, mintha az aradi nemzeti párt arra való tekintet nélkül, hogy megegyezik a ma-

gyar párttal vagy sem, a listába ma- gyar neveket is felvesz, hogy ezzel is alátanassa a városi tanács összeté- lének legfontosabb kívánalmát, a nem- zetiségi arány szom előtt tartását. Ezt a hírt meg kell cáfolnom, mert a nem- zeti párt abban az esetben, ha a ma- gyar párttal nem kötö megegyezést, nem fog magyar embereket jelölni a lis- tájára, már csak azért sem, mert az ilyen általunk készített jelöltek iránt

a magyarság körében nem lenne meg a szükséges bizalom. Már pedig nem célunk, hogy olyan emberek kerüljenek be harci lobogók alatt a legfontosabb közéletbe, akik a magyar tömegek rokonszenvét nem bírják. Ami a kilátá- sokat illeti, hát megtámaszthatatlan li- tem az, hogy Aradmegyében, sőt végig az egész országon az ellenzék főlényes, döntő győzelmet arat a kormánypárt felett.

ként sincs semmi ok. A választások idegességét idéznek elő és épen ez- ért csak nagy szükség esetén for- dultnak az illetékes tényezők ehhez a megoldáshoz.

— Ismételten hangsúlyozom — fejezte be informátorunk felvilágo- sításait — hogy a választások ki- írásáról szövege minden állapot nélkülölzök. Ezeket a híreket az el- lenzék terjeszti, mert az ő számí- tásukat keresztezi a megegyezés kor- mányának tartós uralma.

Ismét elhalasztják a kisantant-konferenciát

Be akarják várni a frankhamisítási ügy vizsgálatának eredményét

Beogradból jelentik: Román lap- jelentések szerint a román delegáció a román községi választások előtti belpolitikai helyzet miatt nem vehetne részt a február 20-ra terve- zett blédi kisantant-konferencián és ezért a román kormány kérésére a konferenciát valószínűleg újból elha- lasztják.

Hivatalosan azonban még mindig nem nyilatkoznak a kisantant-kon- ferencia elhalasztásáról és fenn akarják tartani azt a látszatot, mintha nem volna változás a konfe- rencia kitűzött időpontjában. Mégis valószínű, hogy a kisantant-konfe- renciát elhalasztják, aminek a su-

lyos román belpolitikai helyzeten kívül az is egyik oka, hogy Benes csehszlovák külügyminisztert is tel- jesen lekötik a csehszlovákiai bel- politikai események.

A legfőbb oka azonban a konfe- rencia elhalasztásának az, hogy a kisantant államok nem akarnak a konferencia napirendjére tűzött ma- gyar kérdésben határozatot hozni addig, amíg a frankhamisítási ügy aktív nincsenek lezárva, vagy leg- alább is a vizsgálat nincs befejezve. Ebben az ügyben ugy Beogradban, mint Prágában és Bukarestben még további súlyos komplikációkat vár- nak.

Az angol munkáspárt nem szövetkezik Lloyd George pártjával

Baldwin miniszterelnök beszámolója

Londonból jelentik: Henderson, a munkáspárt főtitkára, Burnley-ben be- szédet mondott a munkáspárt és a sza- badelvű-párt szövetségéről. Kifejtette, hogy ez a terv a liberálisok agyában fo- gamzott meg és csak a szabadelvű-párt táborában és lapjainak hasábjain tartják azt időszerűnek, a munkáspártnak nincs semmi oka, hogy ilyen szövetséget kös- sön, mert az csak a saját programjának megvalósítására vezetne. Semhogy ilyen megafáozó szövetséget kössön a munká- párt, inkább volna hajlandó mint kiseb- ség újból átvenni a kormányt.

Lloyd George úgy nyilatkozott, hogy Sir Alfred Mond csak azért vált ki a

szabadelvű-pártból, mert egy ilyen kis párt kebelében nincs remény arra, hogy hamarosan miniszteri tárcát kap- hasson.

Ugyancsak beszámolóit tartott Lon- donban Baldwin miniszterelnök is, aki kijelentette, hogy az egész világ öröm- mel üdvözölte azt a pillanatot, amikor Londonban aláírták a locarnói szerző- dést. A háború óta ez alkalommal tör- tént első ízben, hogy Franciaország, Né- metország, Olaszország, Belgium és An- glia mint egyenjogú államok jöttek ös- sze. Nagyon jól tudja, hogy ennek a szellemnek a jövőben is tartósan kell uralkodnia, ami még nehezebb.

Nem írják ki a választásokat

Pasics és Radics teljes egyetértésben hajtják végre a megegyezés politikáját

Egy vezető radikális politikus nyilatkozata

Az utóbbi időben egyre gyakrab- ban foglalkozik a beogradi sajtó a választások kiírásának eshetőségé- vel. Különösen ellenzéki politikusok körében lanszirozzák azt a hírt, hogy rövidesen sor kerül a parla- ment felosztatására és az új választások kiírására.

Erre a hírre vonatkozólag a Bács- megyei Napló munkatársa kérdést intézett egy minden tekintetben jól- értesült és a kormányhoz közel álló előkelő politikushoz, aki a követke- zőket mondotta:

— Pasics és Radics teljesen urai a politikai helyzetnek. Mindketten szilárdan meg vannak róla győző- ve, hogy a jelenlegi kormánykoalíció az ország konszolidációja és külöl- di hitele szempontjából a legcélrá- vezetőbb. Pasics a szerb nép, Radics a horvát nép többségének bizalmát bírja és csak a megegyezésnek az a politikája, amelyet ők ketten terem- tettek meg, tudja rendes mederhe- terelni az ország ügyeit. Eppen ez- ért csak a jelenlegi kormány-koali- ció két pártja van, hivatalosan arra,

hogy az államot a nép nagy többsége akarátának megfelelően ren- dezze be.

— Radics ragaszkodik a me- gevezés politikájához és nagyabe- csüli Pasics személyét, akit Szubo- ticán is Európa legbölcsebb és leg- tekintélyesebb politikusának mon- dott. Ez magában véve is cáfolata annak a híresztelésnek, mintha Ra- dics a választások kiírásáért szive- sen kilépne a kormányból.

— Ami a radikálisokat illeti, ők a legteljesebb mértékben meg vannak elégedve Radicssal. Különösen Ra- dics szuboticiai beszéde, amelyben Pasicsról és a radikális-párttról a leg- melegebb rokonszenvvel és barát- sággal nyilatkozott, igen jó benyo- mást keltett a radikális-pártban. A radikálisok azt látják, hogy Radics minden lépésével a megevezés po- litikáját mozdítja elő és épügy dol- gozik az állam érdekében, mint Pa- sics. Amíg ők ketten együtt dolgoz- nak, az ország ügyeinek intézése a legjobb kezekben van.

— A választások kiírására egyéb-

Izgalom Berlinben

Vilmos excsászár születés- napján

A monarchisták üdvözlő táviratot küldtek az excsászárnak

Berlinből jelentik: A német főváros- ban rendkívül nagy izgalom uralkodik. Vilmos excsászár születésnapja alkalmá- ból a szocialisták és kommunisták szerda este nyilvános gyűléseket tartottak, a melyen követelték, hogy az elűzött ural- kodó végkielégítésének fizetését hala- déktalanul szüntessék meg. Ugyanakkor több helyen zárt helyiségben a mo- narchisták is ülészttek és üdvözlő táv- iratot küldtek Vilmosnak. Attól tartan- nak, hogy a munkások és a monarchis- ták között az éjszaka folyamán össze- ütközések lesznek.

A brandenburgi kapunál levő Frigyes császár-szobrot szerdán virradóra isme- retlen egyének megkoszorúzták és a szobor talapatára Vilmos excsászárt üdvözlő kiáltványt és a volt császár arcképét ragasztották.

A rendőrség teljes készűtséggel ál- landó permanenciában van.

Bemutatkozott

az új német kormány

A kommunisták és a nemzetiek bizalmatlansági indítványa a kormány ellen

Berlinből jelentik: Luther birodalmi kancellár a birodalmi gyűlésen nagy érdeklődés mellett olvasta fel a kor- mánynyilatkozatot. Kifejtette, hogy a kormány mint kisebbségi kormány elvi- leg rá van utalva a kormányhoz nem tartozó pártok támogatására és kéri ezek segítségét, hogy a nehéz külpoli- tikai helyzetben és a nagy gazdasági válságban a nép hasznára vezethesse a birodalom ügyeit.

— A külpolitikában utunkat — mon- dotta — a locarnói szerződés és a bi- rodalmi gyűlésben mondott legutóbbi beszédem általános irányvonala határo- zák meg. A birodalmi kormány legfon- tosbab döntése Németországnak a Nem- zetiek Szövetségbe való belépésére fog vonatkozni. A birodalmi kormány aján- latosnak látja, hogy a külügyi költség- vetés készűbön álló tárgyalása során a külpolitika részletekérdéseit megvitassa.

Ami a belpolitikát illeti, kijelenti a kancellár, hogy a birodalmi kormány komolyan gondol a választójogi törvény megjavítására és arra, hogy a volt ural- kodóházakkal felmerült vagyoni jogi el- számolást birodalmi törvény útján ren- dezze.

A kormánynyilatkozat feletti vita előreláthatóan csütörtök estig véget ér. A szavazást csütörtök estére várják. A német fajvédők, a kommunisták és a német nemzetiek a birodalmi gyűlésen bizalmatlansági indítványt nyújtottak be. A fajvédők frakciója azt kívánja indít- ványában, hogy az osztrák katasztrófális gazdasági helyzetre és a német nép inségére való tekintettel a kormány a Dawes-tervből eredő fizetéseket szűntesse meg és ezt az összeget az inség és munkanélküliség enyhítésére fordítsa. A locarnói szerződés „hatásainak” elmará- dása miatt pedig azt kívánják, hogy a kormány ne kérje Németországnak a Népszövetségbe való felvételét.

JÓ VIDÉK

Az utkaparó szerencsése

Az utkaparás nemzetközi intézmény, amely behálózza a világ összes országait, kezdve a tanyai dűlőutaktól a fővárosi keresztutakig. Szentá meg mellett is vezet országut, érthető tehát, hogy itt is működnek utkaparók. A Szentá és Ada közötti terület Takács Imre utkaparó-mestere rajonja. Takács bácsi becsülettel látja el a reszortját, soha még öt centivel sem kaparászott tovább, mint ameddig az utrésze terjed, nem, ötagazán nem lehet hatásköri túllépéssel vádolni. Az Úr nem is feledekezik meg a jó emberekről. Az utkaparó — ha becsületes — épp úgy elnyeri jutalmát, akár a bankigazgató. A sors tud néha igazságos is lenni. A bankigazgatóknak sok pénze van, az utkaparónak semmiije sincs. Mit tesz tehát a sors keze? Kiegyenlít. Elveszi a bankdirektortól a felesleget és Takács bácsi ölébe hullajtja, mint égi umutát. Legalább is így képzeli el a vagyon egyenlő megosztását s az égi igazságszolgáltatást a szentái közhit. Szentán napokon át minden cáfolat ellenére elterjedt az a hír, hogy Takács bácsi 40.000 dinárhoz jutott. A fantázia szépen kiszínezte, hogy miképp kapta a tekintélyes pénzeszeget az utkaparó. Azt mesélték róla, hogy az egyik noviszádi bank pénzt szállított Szuboticára. Az alkalmazott, aki autón ment, *utközben elveszítette a sárga bőrtáskát, amely egymillió négyszázezer dínárt tartalmazott.* Takács Imre utkaparó megtalálta. Két napig rejtegette lakásán a pénzt, de mivel félt, hogy a rendőrség ráakad, feleségének rábeszélésére bevittte a táskát a pénzzel együtt a bankba. Itt érthetően nagy örömmel fogadták a szerencsés megtalálót és nagyrabecsülésük jeleként *negyvenezer dínárt adták az utkaparónak*, hogy hadd járjon a szíve: miért adta vissza az egymillió-négyszázezeret — negyvenért. Minden józnak meg van a maga rossz oldala. Ennek a jó negyven darab ropogós ezerdínárosnak mind a két oldala rossz. Az egyik oldala rossz azért, mert egy szó sem igaz belőle, a másik oldala azért rossz, mert akárhogy cáfolja is a jámbor utkaparó, hogy nem igaz, amit a fánna beszél, hogy a bankhivatalnokok nem vesztenek el 1.400.000 dínárt s nem adnak kamat nélkül 40.000 dínárt senkinek. Szentán nem a cáfolatnak, nem az utkaparónak, hanem a mesének hisznek. Így magyarázható, hogy napnap után valóságos népvándorlás indult meg az utkaparó portája felé. Adáról, Molról, Szentáról, Petrovoszeléről zarándokoltak az ösmérősök, rokonok és jóbarátok seregei, akik mind örültek a praktikus és hasznos tanácsokat akartak adni arra nézve, hogy lehet minél előnyösebben felhasználni azt a bizonyos negyvenezeret. Takácsék főtesküldtek az összes szentekre, hogy *nem igaz egy árva muhk sem az egészből*, valami rosszakarójuk fogta rájuk bosszúból, hogy ők találtak másfélmilliót s odaadták negyvenért.

A nép egyszerű gyermekelt nem lehetett olyan könnyen lerázni. Fösvény, irigy kutyanak kiáltották hát ki Takács Imrét, gögösnök és keményszívűnek, akitől a szegény, de becsületos rokon éhen döglőhet. A házuk körül éjfélnél rablóknak ólalkodnak és fel van ájva a bődörságuk. Szentái munkatársunk felkereste Takács bácsit, akire éppen szorgos elfogaltsága kellős közepén akadt rá az országuton.

Epen kapart. Munkatársunk, akit a Takács-rokonok megközevesszel fenyegettek, ha nem azt deríti ki, hogy Takács bácsi megtalálta az egymillió-négyszázezer s elfúgta előlük a banktól kapott negyven ezret, riporteri ravasz fondorlattal igyekezett Takács bácsiból kivenni az igazat. Dicsélni kezdte becsületességét, az utkaparás terén elért érdemeit s ezután a

bevezetés után 500 dínárt kért tőle kölcsön.

— Miből? kérdezte Takács Imre zordonan.

— Hát nem kapart össze itt az uton

1.400.000 dínárt? Hát nem kapott 40.000 dínár jutalmat?

— Kaparj kurta, moked is lesz, — mondotta az utkaparó zordonan s rámutatott aznap munkájára.

Száznegyvenezer dináros család a cservenkai cukorgyárnál

Egy postagyakornoknő nyolc hónapon át kétszeres távirati díjakat számított a gyárnak

A cservenkai cukorgyár igazgatósága a szombori államügyészségnél feljelentést tett Hartwein Jolán postagyakornoknő ellen, aki a gyárat 140.000 dínárral megkárosította.

Hartwein Jolán, akit nemrég felfüggesztettek állásától, számítva a cukorgyárnál ezelőtt tapasztalt laza ellenőrzésre, a cukorgyár által feladott távirati díjat mindig magasabban, leggyakrabban kétszeresen számította fel. A cservenkai cukorgyár nap-nap után számos, külföldre szóló táviratot adott fel prágai, bécsi, brünni és triezsi megbízottjainak. A postagyakornoknő mindig másnap számolt el a cukorgyárral és látva, hogy ott egyáltalán nincs ellenőrzés, több külföldi távirat díját számította fel, mint amennyit aznap feladtak. A különbözőzet Hartwein Jolán a maga részére tartotta meg. Ilyen módon a múlt évi január és augusztus között időben száznegyvenezer dínárral károsította meg a cukorgyárat.

Dubszki Gusztáv, a cukorgyár új igazgatója, amikor a visszaélést felfedezte, feljelentette az ügyet a noviszádi postagyakornoknő ellen, amely Gáljer József

postaigazgatósági inspektort küldte ki Cservenkéra. Az inspektor három napig rovincsoltta a cservenkai postahivatalt és részben a megejtett vizsgálat, részben a postagyakornoknő beismerése alapján megállapította a gyár által szenvedett kár összegét.

Gáljer József a következőket mondta a *Bácsme gyei Napló* noviszádi munkatársának:

— Igaz, hogy Hartwein Jolán a múlt évben két hónap alatt 140.000 dínárral károsította meg a gyárat, a postakincstárnak azonban egyáltalán semmiféle kára sincs. A visszaélés úgy történt, hogy a postagyakornoknő magasabb táviratdíjakat számított fel a cukorgyárnak, mint amennyi járt volna és mint amennyivel a postakincstárnak eszámolt. Hartwein Jolán a cukorgyárnak magasabb összegre szóló nyugtákat is adott. A leány a megejtett vizsgálat után nyomban felfüggesztettem, de nemcsak a leány a hibás ebben az ügyben, hanem sok tekintetben a cukorgyár is, mert ha ott nincsen oly laza ellenőrzés, akkor ez a visszaélés nyolc hónapig nem maradhatott volna felderítetlenül.

A Vajdaság nehéz napjai

A költségvetés parlamenti előadója további takarékoskást és az adóterhek csökkentését sürgeti

Gavrilovics Ottó nyilatkozata

Beogradból jelentik: A pénzügyi bizottság éjjel-nappal tartó üléseken szerdán befejezte a költségvetés vitáját. Fokozott munkával sikerült elérni, hogy a bizottság a hárszabályokban előirt határidőt betartsa. Nagy része van ebben a pénzügyi bizottság többségi előadóinak, Gavrilovics Ottó szombori kerületi képviselőnek, akinek szakszertű referátumai és a kiadási tételek redukálásában kifejtett hatalmas munkája nagyban elősegítette a vita gyors lefolyását. A bizottsági ülések befejezése azonban csak újabb munkát jelent Gavrilovics előadónak, mert neki kell elkészíteni a költségvetés parlamenti tárgyalását bevezető többségi jelentést a pénzügyi bizottság határozatai alapján.

Az utolsó bizottsági ülés vacsoraszünetében szakított magának néhány percet Gavrilovics Ottó, hogy a *Bácsme gyei Napló* munkatársának kérdéseire válaszoljon az ország pénzügyi problémáiról és a Vajdaság speciális adóserelmeiről.

— A tizenkétmilliárd kilencszázmillió költségvetés, ahogy az a pénzügyi bizottság elé került — mondotta Gavrilovics Ottó — olyan terheket rótt volna az ország lakosságára, amelyeket lehetetlen lett volna elviselni. Ilyen körülmények között nem lehet csodálni, ha nemcsak a politikusok, de az ország egész közvéleménye nagy érdeklődéssel fordul a bizottság tanácskozási felé. A gazdasági válság, a nehéz munkaviszonyok folytán a polgárság aggódattal tekint a jövő költségvetésére, és fordítottan verejtékekkel bélyegzett adóját.

— Kétségtelen, hogy az eredeti összegben elviselhetetlen lett volna a költségvetés terhe. Szerencse, hogy a pénzügyi bizottság lényeges megtakarítá-

sokat ért el és a lemaradt összegben szerepelnek olyan fiktív bevételek és kiadási tételek, amelyek csak elszámolási szempontból kerültek a költségvetésbe. Így például az állami pénzügybank, a postatakarék, az állami bányák és erdők bevételei, a vasuti műhelyek kiadásai más tételekben is szerepelnek és a költségvetés végösszegét csak mechanikusan emelik. A költségvetésben most szerepel először a *Déli Vasut hetszázhetven millió tétele* is úgy, hogy ha mindezeket leszámítjuk és megkeressük a költségvetés nettó összegét, akkor akár deficittel, akár szufficitel zárul a költségvetés, jóval kisebb végösszeget kapunk, mégis megállapítható, hogy

a nép megterhelése elérte a maximumot úgy az egyenes, mint a közvetett adók terén.

— Eppen ezért a következő problémák várnak gyors megoldásra:

1. A közigazgatás egyszerűsítése és olcsóbbá tétele, tehát a közigazgatás teljes reorganizációja a központi igazgatásról szóló törvénnyel kapcsolatban.
2. A költségvetésből eliminálni kell a beruházási tételeket.
3. Rendezni kell a függő adósságok kérdését.

— Az első probléma gyökeres megoldása a kiadások alapos csökkentését eredményezné. A másik két probléma külföldi kölcsönnel volna megoldható és nagy mértékben tehermentesítene a költségvetést.

— A beruházási tételeket a pénzügyi bizottság azért nem küszöbölhette ki teljesen, mert sok megkezdett munka vár befejezésre és nagy károk származnának, ha ezeket abbahagynák.

— Az állami bevételek befolyának ugyan, de nagyon nehezen, emiatt úgy a parlamentnek, mint a kormánynak kö-

telessége, hogy a költségvetés végrehajtása alkalmával a legnagyobb takarékoskással járjanak el. A költségvetés végrehajtását, a jövedelmek behajtását éppúgy, mint a kiadások teljesítését az ország gazdasági helyzetének figyelembevételével kell eszközölni.

— Ami a Vajdaságot illeti, a pénzügyi bizottság keddi ülésén ismételtén vázoltam, hogy

a Vajdaság, amely emnensen agrártartomány, a mezőgazdasági termékek árának esése és a súlyos adók miatt nehéz napokat lát.

Energikusan követeltem, hogy a pénzügyi törvény meghozatalánál csökkentésük a Vajdaság adóterheit, szüntessék meg a jövedelmi adók pótlékait és könnyítsék meg a hátralefős adók befizetésének módját, mert

az adóhátralékok nem a vajdasági adózók hanyagsága, hanem a pénzügyi adminisztráció hibái miatt szaporodtak föl.

Követeltem, hogy ezeket a könnyítéseket ne adminisztratív, hanem törvényhozási uton hajtsák végre. Hangsúlyoztam, hogy

szükséges az adóskála revíziója és a létminimum felemelése.

— A jövedelmi adót nem azért hozták, hogy a szegény népet terheljék meg, hanem azért, hogy a gazdagok fizessenek.

Eddig tartott a beszélgetés, amelyet Gavrilovics Ottó azért volt kénytelen megszakítani, mert jelentették, hogy a szomszéd tereben Bács község küldöttsége várakozik képviselőjére. Gavrilovics a küldöttségnek a községi lakosság adóterheinek csökkentése ügyében megtett lépéseiről számolt be. G. D.

Rajcsics Sándor meghalt

Csütörtök délután temetik Szubotica város helyettes-polgármesterét

Szubotica városnak gyászva van: szerdán a déli órákban néhány napi betegség után meghalt Rajcsics Sándor polgármester-helyettes. Halálát érelmeszesedés okozta. Rajcsics már évek óta betegeskedett, de betegsége csak néhány nappal ezelőtt vált súlyosabb természetűvé. Csütörtökön már nem hagyhatta el ágyát, állapota napról-napra rosszabodott. Kezelőorvosai mindent megpróbáltak, hogy megmentésék, fáradozások azonban eredménytelenek bizonyult. A beteget szerdán délelőtt meglátogatta Gyorgyevics Dragoszláv főispán, akinek távozása után néhány perccel bekövetkezett a halál.

Rajcsics Sándor 1884-ben született Szuboticán. Banktisztviselői pályára lépett, ahol hamarosan kariert futott, huszonhat éves korában már aligazgatója volt a *Horvát Árszdsog Bank szuboticiai fiókjának*, 1924-ben lépett a város szolgálataiba, ahol mint helyettes-polgármester, a katonaiügysztyalt is vezette. Nagy szerepet játszott a város társadalmi és politikai életében. Elhunyt a egész városban nagy részvétet keltett. Feleségén és kisleánján kívül kiterjedt rokonság gyászolja.

Rajcsics Sándor halálhírét megrendülve fogadta a városi tanács is, amely csütörtökön délelőtt rendkívüli ülésen fog intézkedni a temetés felől. Az elhaltat a város saját halottjának tekintik. Csütörtökön délelőtt feltizenegy órakor a Szent Ferenc-rendiek templomában gyászistentiszteletet tartanak. A temetés délután három órakor lesz a város-házról.

A magyar kormány részben teljesíti Briand követeléseit

Clinchant követ átnyújtotta a francia kormány jegyzékét Bethlennek
Uj rendőri nyomozás indul — A rendőrség a francia kiküldöttek jelenlétében fogja kihallgatni a frankhamisitókat — A francia lapok szankciókkal fenyegetik a magyar kormányt — A parlamenti vizsgálóbizottság kihallgatta Rakovszky belügyminisztert

A parlamenti vizsgálóbizottság munkájának befejezése után lemond a Bethlen-kormány

Budapestről jelentik: A frankhamisítási ügy a francia kormány szerdán átnyújtott jegyzékének és a Bethlen-kormány részleges deferálásának hatása alatt újabb fokozott izgalmakat kelt a magyar politikai életben. A parlamenti vizsgálóbizottság Bethlen miniszterelnök és Pesthy Pál igazságügyminiszter keddi esti kihallgatása után szerdán feltűnő hosszú ideig hallgatta ki Rakovszky Iván belügyminisztert, ugyanolyan titkolódással, mint ahogy az eddigi kihallgatások fogadtatásait. Minden titkolózás ellenére is a képviselők körében forgalomban vannak olyan hírek, amelyek szerint a vizsgálóbizottság ellenzéki tagjai is remélik, hogy sikerülni fog eredményes munkát végezni, bár egyes jelenségek aggodalmat keltenek bennük.

A parlament folyosóján szerdán a legkülönbözőbb kombinációk voltak elferdve az ügy politikai fejleményeiről. A parlamenti bizottság vizsgálatának eddigi megálapításai és a francia kormány erőlyes fellépése folytán amnyi most már bizonyosnak látszik, hogy

a Bethlen-kormány lemondása elkerülhetetlen. A legtöbb valószínűség amellet szól, hogy újabb Bethlen kap megbízást kormányalakításra és ebben az esetben teljesen rekonstruált új kabinettel térne vissza.

A legitimisták ezzel szemben azt állítják, hogy Bethlen nem fog újabb megbízást kapni kormányalakításra. A legitimista csoport magatartása egyébként nagyon feltűnő. Amíg a legitimista magánások azelőtt hetekig nem mutatkoztak

a parlamentben, most nap-nap után hosszú bizalmas tanácskozásokat tartanak és már az a kombináció is felmerült, hogy a legitimisták részéről bizonyos tapogatózás történt a fajtvedők irányában, ezt azonban a legitimisták határozottan cáfolják.

Tény az, hogy nemcsak az ellenzék, hanem a kormánypárt is fontos belpolitikai változásokra számít. Szerdán délután a képviselőház folyosóján tanácskozó képviselők között mint befejezett tényre terjesztették azt a híresztelést, hogy a parlamenti bizottság munkájának befejezése után gróf Bethlen István miniszterelnök rekonstruálja kabinetjét és hogy az első miniszter, aki többé nem fogja tárcáját megtartani, Rakovszky Iván belügyminiszter lesz. A folyosói beszélgetések szerint Rakovszky állítólag már közölte volna is politikai barátaival, hogy szívesen elhagyja helyét.

A kormánypárt körében bizonyosnak tartják, hogy

Bethlen rekonstruált kormányában a mostani miniszterek közül legfeljebb csak Vass József népjóléti és Mayer János földmivelésügyi miniszter fog tárcát kapni, míg a kabinet többi tagja nem fog visszatérni, mert ezeknek a felelőssége határozottan megállapítható a frankhamisítási ügyben.

A Bethlen-kormány rekonstruálása valószínűleg csak a parlamenti vizsgálóbizottság munkájának befejezése után fog megtörténni.

Clinchant követ átnyújtotta Bethlennek a francia kormány jegyzékét

Briand francia miniszterelnök távirata tudvalevőleg hétfőn éjszaka érkezett meg Budapestre. Azóta Clinchant francia követ megkapta a szükséges távirati utasításokat kormányától és ezeknek értelmében

Clinchant francia követ szerdán délelőtt felkereste Bethlen miniszterelnököt, akinek átnyújtotta a francia kormány jegyzékét.

A francia követ fél tizenkettőkor jelent meg Bethlennek és negyed egykor távozott tőle.

Clinchant francia követ Bethlen miniszterelnökkel folytatott tanácskozása után a miniszterelnökségen tartózkodó újságíróknak a következőket mondotta:

A tanácskozásról bővebbet egyelőre nem mondhatok, de megnyugtathatom önöket, hogy minden a legnagyobb rendben fog lefolyni. Remélem, hogy nem lesz komolyabb következménye az ügynek.

Az újságíróknak arra a kérdésre, hogy adott-e át jegyzékét Bethlennek, vagy volt-e szó jegyzékváltásról, Clinchant követ lakonikus igennel válaszolt, többet azonban nem volt hajlandó mondani a jegyzékről.

A miniszterelnökségre sietett, ahol a francia követésére sietett, ahol

nan azonnal táviratozott Briand miniszterelnöknek.

A rendőrség hallgatja ki újabb a gyanúsítottakat, a franciák jelenlétében

A francia követ látogatása után a következő hivatalos kommunikék adták ki:

„Clinchant francia követ ma megjelent Bethlen miniszterelnöknek és kormányának nevében

felvilágosítást kért arra nézve, hogy a magyar kormány mikép véli biztosítani a bűnügy eddig még homályban levő egyes részleteinek felderítését és ennek érdekében a francia közegeknek a magyar hatóságokkal leendő együttműködését,

mivel a magyar kormány a Banque de France közegeinek azt a kívánságát, hogy a terhelték ügyészi kihallgatásánál képviselői és esetleg kiküldött francia hatósági közegek is jelen lehessenek, a magyar törvényekbe ütköznek jelentette ki. A magyar miniszterelnök már eddig is több ízben kifejezésre juttatott álláspontja fenntartása mellett

a francia követnek olyan irányú proposíciókat tett, amelyek nevére szerint a kért együttműködést biz-

tosították, anélkül, hogy a magyar törvényekkel ellentétben állna.

A francia követ a miniszterelnök választását a kormányhoz leendő továbbítás céljából tudomásul vette.

A hivatalos nyilatkozatban említett

A terhelték nem akarnak vallani a franciák előtt

Kérdéses azonban még, hogy a vállaltak hajlandók lesznek-e beszélni a francia kiküldöttek előtt. Ulain Ferenc, Windischgraetz herceg védője már kijelentette, hogy azt fogja tanácsolni a hercegnek, hogy a francia kiküldöttek előtt ki se nyissa a száját. A különböző

proposícióról nem adtak hivatalos részéről bővebb felvilágosítást. Illetékes helyről származó információ szerint azonban a francia és a magyar álláspont közötti közeli közeledés úgy jött létre, hogy

a rendőrség csütörtökön vagy legkésőbb pénteken újra megkezdte a kihallgatásokat azoknak a részletkérdéseknek a tisztázására, amelyek a franciák harminc kérdőpontja közt szerepelnek. Ezeknek a kérdéseknek a tisztázására az ügyészség utasítására a rendőrség pótnyomozást kezd. A terhelték nagyrészt át fogják kísérni a rendőrségre, ahol a francia kiküldöttek jelenlétében fogják őket kihallgatni,

akik mint hatósági tanúk lesznek jelen a kihallgatásoknál. A rendőrségen már megtették minden intézkedést az új nyomozás megkezdésére és berendelték azokat a detektívcsoportokat, amelyek annak idején az ügy nyomozásában résztvettek.

helyekről származó befolyások után következtetve, valószínű, hogy

a terhelték nagyrésze nem lesz hajlandó a francia kiküldöttek előtt vallomást tenni

és csak egy-két gyanúsított fogja esetleg korábbi vallomását megismételni.

Rakovszky külügyminiszter a parlamenti vizsgálóbizottság előtt

A frankhamisítás politikai hátterének kivizsgálására kiküldött parlamenti vizsgálóbizottság szerdán délelőtt feltizenkettőkor Zsitvay Tibor elnöklésével megtartotta harmadik érdemleges ülését. Mindjárt az ülés elején, háromnegyed tizenkettőkor

Rakovszky Iván belügyminiszter jelent meg a vizsgálóbizottság előtt és nagy feltűnést keltett, hogy kihallgatása szokatlanul hosszú ideig, két és fél óra hosszat tartott.

A belügyminiszter kihallgatásának részleteiről semmi sem szivárgott ki. A parlamenti vizsgálóbizottság csütörtökön tartja legközelebbi ülését, amelyen

Walkó Lajos külügyminisztert és Kozma Miklós őrnagyot, a Magyar Távirati Iroda vezetőjét fogják kihallgatni.

A parlamenti vizsgálóbizottság azt reméli, hogy nyolc nap alatt befejezi munkáját.

A budapesti törvényszék kiküldötte Hágában

Az ügyészségen Makkai Jenő ügyészségi alelnök már annyira jutott a vád-

irat megszerkesztésében, hogy a tervezet valószínűleg már csütörtökön Pesthy Pál igazságügyminiszterhez jutatta jóváhagyás céljából. A frankhamisítási ügy főtárgyalását azonban valószínűleg csak március második felében tartják meg, mert be akarják várni Jankovitchék ügyében a hágai főtárgyalás eredményét. Erre a budapesti törvényszék olyan nagy súlyt helyez, hogy Paulay Gyula törvényszéki bíró már ki is küldte Hágába, hogy Jankovitchék kihallgatási jegyzőkönyvének hiteles másolatát megszerezze, mert a franciák által az ügyészségnek átadott másolat nem volt hitelesítve. Paulay bíró már a legközelebbi napokban hazaérkezik, de a főtárgyalásra újabb kivázták Hágába, ahol jegyzeteket fog készíteni a főtárgyalás anyagából. A budapesti főtárgyalást valószínűleg nem Langer Jenő törvényszéki elnök fogja vezetni, aki nem akarja vállalni az ügyet, hanem vagy Török Géza másodelnök, vagy Denk Tivadar tanácselnök, volt szobitcai bíró, aki legutóbb Kodelka hentesmester gyilkosának, Lederer Gusztávnak büntügyében vezette a főtárgyalást nagy rátermettséggel.

Francia lapok Clinchant lépésének következményeiről

Párisból jelentik: Az Ère Nouvelle szerdai számában a következőket írja: Be kell várni, milyen hatást tesznek Clinchant budapesti francia követ előterjesztéssel.

A francia kormány csak ezután fogja fontolóra venni — ha szükségesnek mutatkozik — hogy milyen szankciókkal éljen.

A Peuple, az Általános Munkásszövetség lapja a következőket írja: Előrelátható, hogy Clinchant demarsa újabb haragra többintja a magyar fasisztákat, de a francia kormányuk megvannak az eszüközei ahhoz, hogy az ő rosszkedvükkel ne törődjék.

Az Action Française ezeket írja: Az a kímélet, amelyet Franciaország hat év óta Magyarországon gyakorolt, rosszul fizette ki magát.

A francia kormány — ugyanaz, a

melyik a locarnói egyezményt megteremtette — kénytelen fenhangoz és keményen beszélni Budapesttel.

A francia hangulatváltozás oka

A francia közvéleményben általában néhány nap óta lényegesen megváltozott a hangulat Magyarországgal szemben. Az eddig nagy tárgyilagosságra törekvő lapokban is ellenséges indulatú cikkek jelennek meg közismert publicisták tollából. A hangulatváltozásnak főoka, hogy a francia közvélemény szerint olyan politikai összeesküvés volt előkészítve, amelynek szálai a magyar határon túl is megtalálhatók és amelynek hátterét és mozgató személyiségeit éppen ezért leplezni igyekeznek a budapesti nyomozó hatóságok.

Mindenki elismeri, hogy gróf Bethlen István miniszterelnök a bűnügyet nem

akarja elvonní az illetékes hatóság jurisdikciója alól. Azonban

nagy gyanút kelt a nagy titkolózás, mellyel az ügyet Budapesten körülveszik, az a makacsság, amellyel a francia részről folytatódatosan előterjesztett gyanuanyagot mellőzik,

az az óvatosság, amely a kormányközegek nyilvánosan elhangzott beszédeiben megnyilatkozik és azt mondják, hogy közönséges bűnügyben ezek a körülmények sohasem észlelhetők, tehát *okvetlen kell valami politikai körülménynek fenőrogni, ami a magyar kormányt ilyen eljárás követésére kényszeríti.* Ez az, ami gyanút kelet és aminek következményeképpen a kezdetben jóakaratu szemlegésget most határozott rosszakaratu, sőt némely helyütt ellenségeskedés váltotta fel.

Arról is szó van, hogy

francia kormánykörök adatokat kaptak arról, hogy a frankhamisítás csak epizódiája egy nagyobb számbaú akciónak, mely későbbi stádiumában Európa békéjét veszélyeztette volna.

Magyarországon oly puccs volt előkészülvén, amely a nemzetközi helyzet alkalmának látszó megváltozásával egyidejűleg valósult volna meg és megvalósulása esetén feltétlenül veszélyeztethette volna Közép-Európa és általa egész Európa békéjét.

Francia politikai körök bizalommal vannak a gróf Bethlen István iránt, azonban folyton azzal a gyanuval találkozunk, hogy

lesz-e elég ereje és elég függetlensége a magyar kormánynak ahhoz, hogy az összeesküvésre készülő elemekkel szemben a frankhamisítást aiférban megfelelő eréllyel hajtsa végre a nyomozást.

Egészen nyíltan mondják: a kormány van-e a nacionalisták, vagy a nacionalisták vannak-e Bethlen gróf hálojában?

Sauerwein vádjai a magyar kormány ellen

Sauerwein szerdai cikke a *Matin*-ben azt hangsúlyozza, hogy a nyomozat eddigi adatai szerint gróf Bethlen István a pénzhamisítókat politikai foglyoknak kívánja tekinteni és a politikai foglyoknak kijáró bánásmódban óhajtja őket részesíteni.

Bethlennek — mondja Sauerwein cikke — választania kellett Magyarországon mai hitelének tönkretétele és szélsőjobboldali barátainak kompromittálása között és gróf Bethlen az előbbi választotta.

Ez az oka — írja Sauerwein — hogy a francia kormány más eszközök-höz volt kénytelen nyulni, mert *olyan helyzet elé került, amelynek nincs párja a világtörténelemben.* A francia kormány elhatározása tehát alkalmasat fog adni a magyar kormánynak arra, hogy megmérje erejét: *helyt tud-e állani azért, amit a párisi magyar követ újan Briand miniszterelnöknek megígért, vagy pedig a szélsőjobboldaliak kérékednek-e felül és Bethlen a magyar szuverénitást nagy szavára hivatkozva, meggátolja a politikai összefüggések ki-nyomozását.*

Ha az ügy Budapesten nem lesz minden részletében és minden végső következményében kivizsgálva és elintézve, akkor a francia kormány megtörtént állásfoglalása után más utat nem választhat, minthogy az egész affért a Népszövetség elé viszi.

A budapesti nyomozás jelenségeiből Sauerwein arra a következtetésre jut, hogy

a magyar kormány mindent megtesz arra nézve, hogy a frankhamisítást aifért elvonná

és a kiküldött francia tisztviselők helyzetét megnehezítse. Még a francia lapírók munkája is lehetetlenné van téve.

„Elfogulatlanul — írja a *Matin* — s a nélkül, hogy egy tisztességes nemzetot

sérteni akarnánk, fel lehet tenni a kérdést,

mit gondoljunk olyan kormányrendszerrel, amelynek keretében az a Nádosy, aki a cseli bankóhamisításba már bele volt keverve, három esztendőn keresztül a leghatalmasabb emberek egyike maradt s a belügyminiszter bizalmas munkatársaként szerepelt. Mit gondoljunk arról a kormányrendszerrel, amely túri, hogy egy pap, aki az összeesküvést megáldotta, összes elfogott a hadseregnek megtérthassa.

Mit gondoljunk olyan kormányrendszerrel, ahol az ügyész a legnagyobb titokban hallgatja ki a vádlottakat és naponta háromszor is Budára hajtja, hogy a miniszterelnöktől utasításokat kérjen.

A cikk ezenkívül személy szerint is támadást intéz Magyarország, néhány vezető tényezője, főleg a szegedi kormány volt tagjai ellen és azt a hitet akarja kelteni, hogy lehetetlen a rokonszenvenek ama szöleit észre nem venni, amelyek ezeket az elemeket a frankhamisítókhoz fűzik.

Rejtelmek

A vonat természetesen lassan moút, sőt méltóságos lassusággal: mi meg ülünk az izzó, barna fapadokon, alattunk a sístergő fűtőtesttel, amely álomba melegített valamennyiünket. Öreganyó melletttem szorongott, míg a kisfiu az ölemben csücsült. Anyóka bizalommal mesélte:

— Itt élünk Csókán. Nagy szegénységben. Nem lehetett azt sokáig bírni. A fiam nem kapott munkát, a felesége éhezett. Kapta magát hát és kivándorolt Ausztráliába. A fiam. Mikor a hajóba szállt, azt kérte: „legyetek türelomek, én majd dolgozok és küldök haza nektek amennyit csak lehet. Öt évig hírt se hallottunk felőle. Aztán megérkezett az a gyerek.

— Az apjával mi lett?
— Meghalt. Künn Ausztráliába.
— És az anyja?
— Cseléd Csókán, az uradalomnál.
— Hát nem maradt Ausztráliában?
— Nem is járt ott soha.
— Hogy szülte akkor agyereket?
— Nem is szülte soha.
— ?

— Azt másik nő hozta a világra. A fiam Ausztráliában összeállt egy vadleánnyal. Istenem, öt évig távol az asszonyától...

— Persze, persze.
Csönd támadt, csak a vonat kattogott. Öreganyónak oly mindegy, hogy ki az anya, ha az *anokájáról* van szó. A fiáé a gyerek és kézs. A kisfiu ágaskodni kezdett a terdemen.

— Né, ruca! — kiáltotta felkendezve és ki akarta útni az ablakot.

— Jól beszél magyarul — mondtam.
— Nem is tud az már másként — dicselkedett öreganyó — egészen elfelejtett ausztráliánul. Még a kiállítás se érzik.

Valaki odaszólt tréfásan:

— Hogy vagy kis szerecsen?
— Szerecsen az öregapád! — ugrott le az ölemből harciasan az apróság és boxállásba helyezkedett.

Hajmeresztő volt még nézni is.
— Katona lesz ebből! — jelentette ki egy nagyhajszu gazda.

— Rendör! — mondta a másik.
— Dehogytis — szólt közbe öreganyó — miniszter lesz a Péterke, népügyi miniszter.

Ezt már a szóban forgó csemete sem bírta szótlanul és közbekiáltott:

— Nem én! Tengeri hajó leszek, két-kéményes! — és mindjárt el is kezdett bugni hozzá, meg sísteregni, mint a gözs. mikor kifut a kikötőből.

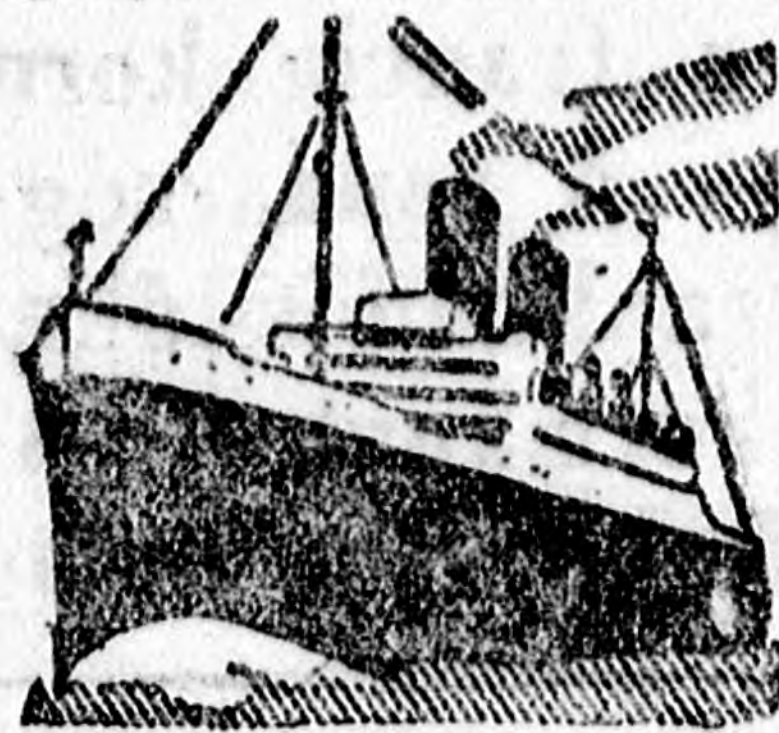
Nagyanyó szeliden magvarázta:
— Az nem lehetsz kicsim. A hajóba nincs lélek.

— De hiszen tudul!

— Az nem számít. Az automból is tudul, mégse tud beszélni, se emmi-mmi.

— De én hajó akérok lenni! — és elkezdett fickándozni, akár egy ifju báina.

— Hát jó, légy hajó — mondta dühösen öreganyó — de aztán ha majd jön

egy háboru és belédlőnek és elsüllyedsz a tenger mélységés fenekére, ne engem átkozz!

Ez gondolkodóba ejtette a nagyreményű csatahajót.

— Na, akkor inkább gőzfürész leszek — jelentette ki békülékenyen, amibe az összes jelen voltak megnyugodtak.

Velem szembe két atyafi diskurált.

— Elzavarta a háztul?
— De elám. Bottal verte ki.
— Megcsalta?
— Nem.

— Hát akkor mi baja volt vele?
— Egyáltalán semmi. Dolgos, jó asszony az, saját szememmel láttam, amint reggel kiliajtotta a malacot és úgy dolgozott mindig, akár a cseléd. Vagy még annál is jobban. Nem urizált.

— Iszik tán az ura?
— Fenét Józán az mindig. Megvan-tak a tisztességével elégedve a vasutnál. Nincs nálaul jobb bakter az egész környékben.

— Mégis elzavarta az asszonyt.
— Az áldott jó lelket!

— Bolond volt az az ember?
— Nem, igen világosfejű férfiú.

— Do nem szerette a feleségét?
— Imádtá! Édes kiscicájának nevezte, meg kicsi bogárnak. Olyan örüiten viselkedtek, mint két sildő szerelmes.

— No ezt kezdem nem érteni.
— Pedig világos, mint a nap. Az asszony nem szült neki gyereket. Tíz éve házások és nincs gyerek. Meddő volt.

Mindketten felsóhajtottak.
— Az már más.

Pipafüst, vonatkattogás és az ablak előtt örült birkanyájként futnak a barna szántóföldek. (t. l.)

Hivek a papjuk ellen

A noviszdai református egyház volt gondnoka a lelkész eltávolítását követeli

Noviszdáról jelentik: A noviszdai református egyház hiveinek egy része és Horváth Lajos lelkész között már régóta ádadan harc folyik.

A harc akkor támadt, amikor még Balogh István volt a noviszdai egyházgondnok és ebben a minőségében a lelkésszel konfliktusba keveredett, ami miatt az egyházmegyei bíróság Baloghot állásától elmozdította.

Balogh István és hivei nem törődtek bele az egyházmegyei bíróság döntésébe, megfellebbezték, de a legfőbb egyházi fórum is megérősítette Balogh elmozdítását, aki ezután az úlságokban folytatta a harcot a lelkész ellen. Baloghék az ügyészségen is feljelentették Horváth Lajos lelkészt.

Pár hét előtt Horváth Lajos szerkesztésében *Harangszó* címmel egyházi érdekeket szolgáló lap indult meg, amelyben Balogh István magára nézve sértő kitételeket talált. Elniárt Balogh súlyos vádakot tartalmazó röpiratot adott ki Horváth Lajos lelkész ellen, Szerdán újabb röpirat jelent meg, amelyet Balogh István és társai irtak alá, mint szerzők és amely még az eddiginél is kiméletlenebb hangon ismét meg összes eddigi vádjait és felszólítja a lelkészt, hogy állítsa őket bíróság elé, egyben felhívják felkipásztorukat, hogy hagyja el azonnal a helyét, mert különben új papot és új elöljáróságot választanak.

A szeparé titka

Titokzatos gyilkosság Szarajevóban

Szarajevóból jelentik: A muzulmán főváros lakosságát titokzatos gyilkosság tartja izgalomban. A gyilkosság áldozata egy szarajevói urilány és a dráma szeparéi között van a város ifjuságának egyik legismertebb tagja.

Kedden délután a szarajevói »Jeruzsálem« kávéházban megjelent *Pufkovic* Mehmed ismert szarajevói fiatalember *Pecharevics* Suhreta nevű leányismerősével. A pincér a kávéház egy különszobájába vezette a vendégeket, akik már máskor is megfordultak a »Jeruzsálem« kávéházban. A fiatalember felvetekavót kért, a leány pedig limonádét rendelt. A pincér, fél órával azután, hogy a vendégeket kiszolgálta, bekopogott a szeparé ajtaján, mert le akarta takarítani az asztalt. A kopogásra senki sem felelt és a pincér gyanusnak találta, hogy a szobában olyan nagy csend van. Benyitott és borzalmas látvány tárult a szeme elé: a fiu és a lány egymásra borulva feküdtek a padlón eltorzult arccal, élettelenül.

Azonnal hívták a mentőket, akik megállapították, hogy a leány halott, a fiu azonban még él. *Pufkovic* Mehmedet a kórházba szállították és este nyolc órára sikerült eszméltre téríteni, mire egy rendőrtisztviselő kihallgatta.

Pufkovic Mehmed elmondotta, hogy fogalma sincs mi történt a szeparében. Mindössze annyit tud, hogy Suhreta egyszerre álmos lett és elaludt, közben ő is sötét álomba merült és csak a kórházban ébredt fel.

A rendőrség számos kihallgatást igazgatott, egyelőre azonban még semmi eredménye nincs a nyomozásnak.

Agyonverte a mostohaanyját

Egy elmebajos leány rémtette

Szomborból jelentik: Bácsmonostor községben kedden délután véres családi dráma játszódott le, amelynek során Mayer Mária 30 éves leány agyonütötte mostohaanyját, Mayer Mária Katalint.

Mayer Mária együtt lakott mostohaanyjával. A két magánosan élő nő között nem volt jó viszony. Mayer Mária szeretett volna már férjhez menni, de nem kapott férjet. Ez elkeserítette s a mostohaanyja állandóan bosszantotta, hogy aggszüz marad.

Kedden délután Habich Katalin valami jelentékeien ügyből kifolyólag szemrehánvásokkal illetve a mostohaanyját. A leány visszafelé, majd a szóváltás hevében öklével a mostohaanyja arcába ütött. Mielőtt még Habich Katalin védekezhetett volna, a leány fölkapott egy hasábfát és azzal verte az asszonyt, közben pedig éktelenül ordított. Valósággal ördögve rohamt rá mindig újbol a mostohaanyjára s az öreg asszony minden rimánkodása dacára ütötte, ahol érte. Amikor Mayer Mária már ájultan rogyott össze, a lány még mindig püfölte, egész addig, míg a fáradtságtól maga is elalult. Ekkorra azonban már Habich Katalin véresen, holtan feküdt a konyha padozatán.

Az előkerült szomszédok értesítették a csendőrséget, amely letartóztatta a gyilkos leányt, aki valómása során előadta, hogy az anyja kezdte ütni és ő csak védelemre gondolt, amikor a fával fejbevette.

A hatósági orvos megállapította, hogy Habich Katalin feje teljesen szét van verve és az agyveleje is szétloccsant.

A csendőrség a gyilkos leányt be-szállította a szombori ügyészség fogházába. A leány az ügyészségen nagyon zavarosan viselkedik. Azt hiszik, hogy pillanatnyi elmezavarásban követte el tettét. Mayer Mária évekkel ezelőt már kezelték elmeagyógyintézetben s onnan gyógyultán bocsátották el.

HIREK

Monológ

Schmidt Lipót Béla, amikor már harmadik napja ült abban a bizonyos kellemlen és hűvös helyiségben, rájött az élet egy és más furcsaságaira. (Nem érezte jól magát, tehát gondolkodott. Ez különben circulus vitiosus; gondolkodott, tehát nem érezte jól magát.) Mivel mindig szeretette megőrizni hidegvérét és önuralmát, szarkasztikus mosolyt próbált arcára erőltetni. A szája csakugyan lehúzódott kétfelé, de ez olyan benyomást tett, mintha harapni akart volna. És beszédbe elegyedett önmagával:

— No, mit szél jólsikerült életéhez és nagybecsült karrierjéhez? — kezdte, mert még itt is tisztelte magát annyira, hogy megmaradjon az önözés mellett. — Scipio, amikor lecsuszott, Karthago romjain ült és kesergett, de hol ül kegyed? Hát komolyan azt hitte, hogy mindaz ki is viheto, amit célul tűzött ki maga elé? Igazán? Sajnálom, tiám, de akkor maga örült. Mit fog most csinálni? Persze, kidüti a mellét és szaval: »felveszem férfias akarattal a küzdelmet a sors ellen.« Maga szemérmes! Megint fejfel akar neki menni a falnak? Miattam... Legalább megerősödik a kegyenyája. De azután ne jagsa-e teie a filletet, ha összedől újra a kártyavár. Egyáltalán, mi szüksége van arra, hogy felkapaszkodjon valami polcra és pöffeszkedve lenézzon onnan a többi magához hasonló majmot, akiknek nehezebb az írniük, semhogy fel tudjanak jutni. Akik lentmaradtak, trigyekedni fognak és megdobálják követ. Ön pedig roppant kényelmentlenül fogja érezni magát. Azt hiszi, jó ott fent? Mindig másokhoz igazodni... Jól gondolja meg! Schmidt ur, ön most pályaválasztás előtt áll. Mi akar lenni? Sok pénzt, ugye? Nézze, afánlok magának valamit. A legjobb és legkényelmesebb foglalkozás. Csapjon fel hullának! Ne gyulladjon be. Micsoda híres ember lesz egy napig, esetleg kettőig, sőt, ha jól megy, háromig. Az újságok majd nagy cikkeket közölnek a híres tözsdés önszülkösségéről. Megírják, hogy a nők barátja volt és ismert pénzügyi kapacitás. Csak pár méter madzag kell hozzá. A legszebb pozíció. Nem lesz többé gondja senkire. Se koszt pénz, se lakbér, se számlák... Szépen megmosdatják, beteszik egy plédobozba és kifurvarozzák a szemédtombra. Feketébe öltözött ismerősrel el fogják kísérni és még sajnálkozást is mimelnek majd, pedig... Mit nyöszörög? Sajnálja itt hagyni az életet? Olyan jó megdohosodni ebben a sötét lyukban? A patkányoktól nem tud megválni? Mert, nemélem, nem az aggasztja, hogy az emberiségnek szüksége lehet önre. Micsoda maga az ember-szigetben? Kevesebb a senminél. Mi az ember-pendrők hada a Földhöz képest? S micsoda jelentéktelenség a Föld a világűrben? Mit kiabálunk, ha fáj valaminék...

Schmidt Lipót Béla itt felbeszakította magát. Nem akart bemászni a földbe, a férgék közét; arra gondolt, hogy ha ki szabadul, lesz megint meleg szobája, délutáni teketéje és cigarettája.

Cigarettaja!!!
Ez annyira meghatotta, hogy könnyezni kezdett:

— Nem akarok meghalni — bögte — dohányozni akarok, kártyázni akarok, élni akarok. Te pedig egy hülye vagy! Most tegezze magát először életében.
Csizséri Nagy Kató

— A királyné Györgyevics főispán nejét külön kihallgatásra hívta meg. Györgyevics Draeoszláv szubotical főispán feleségét a királyné pénteken délre külön kihallgatásra hívta meg. A főispánné a kihallgatás

alkalmával átnyújtja a királynénak Geréb Klári szubotical festőművésznő által készített művészi albumot, amelyet nemzeti és régi bunyevác motívumú képek díszítenek.

— Vuicsics volt belügyminiszter Subotican. Vuicsics Milán volt belügyminiszter, radikális párti képviselő szerdán Subotican tartózkodott. Vuicsics miniszter átutazóban volt Subotican és hivatalos látogatókat nem tett, csupán a város nevezetességeit tekintette meg.

— Személyi hír. Beogradból jelentik: Vlaskalin Milán, a belügyminiszterium BBB ügyosztályának titkára visszatért három hónapi szabadságáról. A miniszteri titkár újból elfoglalta hivatalát.

— Pellegrinetti nuncius Dubrovnikban. Dubrovnikból jelentik: Monsignore Pellegrinetti beogradi pápai nuncius szerdán reggel Dubrovnikba érkezett. A nuncius Gruzban szállott partra és először a fehér-barátok templomába ment, majd kocsin ment át Dubrovnikba. A város főterén Marcevic püspök és a dubrovnikai polgármester fogadta a nunciust, akit a Gruzstól Dubrovnikig vezető hosszú úton hatalmas néptömeg üdvözölt. A nuncius délnben a Szent Vlach-bazilikában horvát nyelvű prédikációt tartott.

— Felfüggesztett iskolai igazgató. A Bacsmegyei Napló 1926 évi 25-ik számában közölt „Felfüggesztett iskolaigazgató” című hírére Zsvrics Stevan annak közlését kéri, hogy ő még mindig az összes kulai iskolák igazgatója.

— Olasz kormányrendelet a szláv kisebbségek ellen. Ljubljanából jelentik: Rómából érkezett jelentés szerint az olasz kormány megtiltotta, hogy idegen állampolgárok a határ mellett harminc kilométeres zónában bármilyen kereskedést üzzenek. Ez a rendelet, amely főként a Jugoszlávia javára optált, de még Olaszországban lakó szlovének és horvátok ellen irányul, nagy megütközést keltett Ljubljanában és a szlovén kereskedelmi testületek a kormánytól retorziós intézkedéseket követelnek.

— Jelentkezni kell a novisadi katonaköteleseknek. Novisad város tanácsa felhívást tett közzé, hogy az 1897., 98., 99. és 1900 években született novisadi illetőségű hadkötelesek, akik még katonai szolgálatot nem teljesítettek, január 31-ig jelentkezni tartoznak a novisadi katonai ügyosztályon.

— Kanada egyelőre nem cikkelezi be a locarnói szerződést. Londonból jelentik: Ottavai jelentés szerint a kanadai parlamentben a miniszterelnök állást foglal a locarnói szerződés ellen. Kifejtette, hogy Kanada kormányja legfőbb egyelőre nem kíván törvényjavaslatot benyújtani a locarnói egyezménynek beállkelyezéséről.

— Tardieu fölépített képviselőnek. Párisból jelentik: A legutolsó általános választásokon, 1924 május 11-én Tardieu is megbukott és Clemenceau hű munkatársa, akinek nagy szerep jutott a versaillesi béketárgyalásokon, kimaradt a képviselőházból. Teljesen visszavonult a politikai élettől és seholsem kínálkozott alkalmas kerület az időközi választásokon, míg most Belfort telajánlotta a jelöltséget Tardieu-nak, aki valószínűleg bekerül a kamarába.

— Pénzhamisításért letartóztatták a hágai portugál követet. Párisból jelentik: Hágában kedden letartóztatták a portugál követet, mert bebizonyosodott, hogy részt vett a portugál bankjegyek hamisításában.

— Stepanovics-emlékünnepegy Novisadon. Novisadról jelentik: A novisadi szerb egyház egyesület február 3-án Stepanovics Stevan halálának századik évfordulója alkalmából emlékünnepegyt rendez. Stepanovics, aki Novisadon született, a drámaírodalom művelője volt és ő írta az első szerb drámát, »V. Uros halála« címen. A Stepanovics-ünnepegy február 3-án délelőtt tizenegy órakor kezdődik az Uspenska-templomban, ahol Stepanovics hamvai vannak eltemetve. A gyászistenmisételet után az ünnepegy résztvevői Stepanovics Miletics-uccai szülőházához vonulnak, ahol emléktáblát lepeznek le. A szülőháznál Petrovics Milán gimnáziumi tanár mond emlékbeszédet. Este nyolc órakor a Nemzeti Színházban Stepanovics emlékére szünetre hozzák »V. Uros halála« című drámáját. Ugyancsak ünnepegek lesznek a gimnáziumban is, amelynek tanulója volt Stepanovics. A gimnáziumi ünnepegeken Zsviojnovics gimnáziumi igazgató fog előadást tartani a tanuló ifjúságnak Stepanovics diákéletéről.

— Márfly vizsgálati fogságban marad. Budapestről jelentik: A kuria szerdán tárgyalta Márfly József felfolyamodását szabadlábahelyezése ügyében. Márflyt a tábla — mint ismeretes — hat évi fegyházra ítélte és elrendelte ellene a vizsgálati fogságot az ítélet jogerőre emelkedéséig. Márfly felfolyamodást jelentett be fogvatartása miatt, a kuria azonban a szerdai tárgyaláson a felfolyamodást elutasította. A bombavetők porének harmadfoku tárgyalását március 14-én tárgyalja a kuria.

— Halálos párbaj a fogelón. Novisadról jelentik: Margit Péter és Révész István gornjamuzslai tehénpásztorok mult év nyarán összeveszték, majd verekedni kezdtek és Margit egy vágta mellbe botjával Révész, hogy a szerencsétlen pásztor csakhamar kiszenvedett. A veliki-beckereki törvényszék mult év augusztus 31-én Margitot erős felindulásban elkövetett, halált okozó súlyos testi sérülésben mondta ki bűnösnek és két évi fegyházra ítélte. A novisadi felsőbbi teli bíróság kedden helybenhagyta az ítéletet, amely jogerőssé vált.

— Spanyolországból Dél-Amerikába repülőgépen. Madridból jelentik: Franco bravuros spanyol pilóta két kísérőjével tegnap kelt utra, hogy elrepüljön Pernambucoig. Nyolc óra multán jött a szikratávírat a Cap Verdi szigetek Marconi-állomásáról, hogy a repülőgép szerencsésen megérkezett, de az ut felórával tovább tartott, semmint számították. A repülőgép 1000—1500 méter magasságban szállott és utközben az óceán fölött állandóan dróttalan táviróösszeköttetésben maradt a szárazfölddel és az óceáni hajókkal. Most kétnapos szünet következik, hogy a gépet felkészítsék a további utra és csütörtökön indul Franco Pernambuco felé. Egész Spanyolországban nagy izgalommal várják, hogy sikeres lesz e a merész vállalkozás.

— Földrengés pusztított a Salamon-szigeteken. Sidneyből jelentik: Sidney környékén heves földrészés észlelték. Ugy hiszik, hogy a földrengés észlelte mintegy 150 mérföldnyi távolságban, valószínűleg a Salamon-szigetek közelében van.

— Novisad 35 százalékos iskolaadót szed. Novisad város tanácsa szerdán foglalkozott az iskolaadó kérdésével. Megállapították, hogy Novisad az elmúlt évben egymillió dinárt költött az iskolákra, ez az összeg 1926-ban 1.200.000 dinárra emelkedik. Az iskolai kiadásokat a mult évben 35 százalékos póttadó fedezte. Minthogy azonban a póttadó tavaly csak decemberben állapították meg s a polgárságnak egyszerre kellett egész évre megfizetni, az idén már a februári közgyűlés elé javaslatot terjesztenek a póttadó megszüntetése végett.

Fehér rabszolgák

A szerencsétlen kis táncosnő halála, akét egy budapesti artístagigynök meggyilkolt és kirabolt, reflektorényt vet abba a másik világba, mely a nagyváros nappali világán túl, az éjszakák hazug fényében éli életét. A mulatók élete ez, amelyeknek hivatása könnyű szórakozást és mámoros befeléledtséget nyújtani azoknak, akiknek bor, tánc és könnyűvérű nők társasága tényleg szórakozást és feledést jelent. Ez alapjában véve, még rodujénvaló volna, hisz a nagyvárosoknak nemcsak a dolgos nappal, de az öröm villamos lángjaitól szikrázó könnyelmű éjszakai élet is egyik alkotó eleme. Csak hogy ez az ugynevezett éjszakai élet csak kívülről látszik oly varázslatosnak, csak azoknak tűnik fel oly »mulatságos« szinben, akik költséget nem, de fáradságot annál inkább kínálva tekintenek bele ebbe az életbe és így a csillag félszín alatt nem látják meg a sötét mélységeket. Ezekbe a mélységekbe világít bele a szegény Pásztori Lola tragikus halála. Mert ha a mulatói vendégek közül csak egy is helyesmentana a könnyű mámor olcsó fátvolyán túl tátongó leketlen slyárságha, tudom, elmonna a kedve mindörökké, hogy ama jökedvű művésznők társaságában keressen feledést és szórakozást, akik — szegények — csak éppen annyira jökedvűek, mint amennyire művésznők és akik nem mások, mint a nagyváros mámorokgergető éjszakájának fehér rabszolgái. És ezeknek a fehér rabszolgáknak sötét rabszolgatartói is vannak, művésztől előléptetett szomorú kenyaruk minden vonatkozásában. Mert ezeknek a szép pillangóknak kacagniók kell, minden áron kacagniók, mulatniók és mulattatniók — »amitálni a vendéget«, a hogy ezt a foglalkozási ágat abban a másik világban nevezik, pezsgőt imi, ha keserű szájuk el is epedne a tisztaság úde vizecséppje után, mulatni, ha emészto kör sorvasztja is testüket, kelküket. De, ha egyszer már nem bírják tovább, ha musolyukat, melyet mint üveges maszkot a kényyszer és félelem merevített arcukra, áttöri legbelső, legmélyebb lényük, ha egyszer, csak egy pillanatra is, fájni engednek sebes szívüket, kibuggyanul hagyják százszor visszafojtott könnyüket, ha egyszer, csak egy sikoltásban is, kiélik szegény, szomorú kis páriaderüket — akkor megtörténik a baj. A legrosszabb. Az uccára kerülnek vagy a temetőbe. És mikor egy-egy ilyen tragikus eset nyomán egy percére éles világság esik abba a pezsgős, zenés, kokainos életbe, megdöbbenve kérdezzük magunktól: hol van az emberi élet szentsége a nagyváros éjszakai életében, a fehér rabszolgáknak ezon a fekete vásarán és hol van a hátsó: hnt, törvény vagy társadalmi rend, amely ezt a »lokáloromantikává« aranyozott szörnyű vásárt mindörökké kikészíthetné a nagyvárosok életéből?

— Kommunista letartóztatások. Rómában. Rómából jelentik: Rómában kommunistagyűlésnek jöttek a nyomára, amely a Lenin-hetet tartott. Tömérdek röpiratot lefoglaltak és tizennyegy embert letartóztattak.

— Elloptak egy Rubens-képet. Romából jelentik: Génuaiban egy magánháza betörtök és elloptak öt nagy képet, köztük egy »Feltámadás«-t Van Dyck iskolájából és egy Rubens-t.

— Elkörték az Ilegnadót Tiroiban. Innsbruckból jelentik: A tiroli tartománygyűlés szerdai ülésén hozott határozatával megszüntette az Ilegnadórótt lakásilletéket, amelyet a déltiroli üdülőhelyeken a községi képviselőtestületek vetettek ki saját becsléstük szerint és nem egy helyen megbénították vele az idegenforgalmat. Ezt az adót hat év óta szedik a tiroli városok.

— Ramek volt kancellár és Seipel volt kancellár Berlinbe utazik. Bécsből jelentik: A Neueste Nachrichten hírt ad róla, hogy Seipel volt szövetségi kancellár február 3-ikán az osztrák keresztényszocialista párt országos ülése után Berlinbe utazik és három napot fog tölteni a német fővárosban, hogy a katolikus szervezetek vezetőivel és a német birodalmi centrum-párt vezetőivel, de a kormány tényezőivel is érintkezést kereszen. Seipel utoljára 1922-ben volt Berlinben, mielőtt Veronába utazott. Ramek szövetségi kancellár is Berlinbe készül, mert, miután a külügyek vezetője, még nem volt alkalma, hogy Stresemann birodalmi külügyminiszterrel találkozzék.

— A vajdasági városok tavaszi kongresszusa. A vajdasági városok szövetsége március, vagy április hónapban tartja meg második kongresszusát, amelyen az összes vajdasági városok képviseltek magukat. A kongresszus az elvi jelentőségű kérdéseken kívül a vajdasági városok által felveendő nagyobb költségek ügyével, valamint a városi autonómia kiépítésével foglalkozik. A városi autonómia névze a kongresszus elé kész javaslat kerül, amely a városok számára a legszelesebb körülményeket kívánja biztosítani.

— Szabadlábra helyezték a palánkai rendőrbiztost. Noviszadról jelentik: A palánkai csendőrség múlt évi szeptember 15-én a noviszadi ügyészség megkeresésére letartóztatta Krnjac Milánt, a bácskapalánkai rendőrbiztost, akit Palánka románok hívtak. A noviszadi kerületi törvényszék vizsgálóbírája szerdán Krnjac Milánt szabadlábra és Beograd tartózkodással rendőri felügyelet alá helyezte.

— Dollárhamisítások Romániában. Bukarestből jelentik: Targovistében — mint ismeretes — pár nappal ezelőtt egy hamis ezerdolláros bankjegy került forgalomba. A bankjegyet egy Friedmann József nevű ember váltotta be a kereskedelmi bank targovistei fiókjánál. A rendőrség Friedmann vallatára fogta, mire elmondta, hogy a bankjegyet amerikai rokonai küldték s ő egy Rauschwerger nevű embertől vette át. Rauschwerger a rendőrségen azt állította, hogy a pénz egy Voicu Vazul nevű embertől kapta, aki Amerikából jött. Voicu viszont azt vallotta, hogy az ezerdolláros nem azonos azzal a bankjeggyel, amelyet Friedmann rokonától kapott. A nyomozás holtpontra jutott. A hamis ezerdollárosról függetlenül egy másik teljesen különálló dollárhamisítást leplezett le a rendőrség Csernovitzban. Az elfogott pénzhamisító banda feje egy Goldenberg nevű pincér.

— Erkölcstelen merénylet egy négyéves kislány ellen. Noviszadról jelentik: A szombori kerületi törvényszék múlt évi szeptember 16-án két évi fegyházra ítélte Ilics Markó brégi munkást, aki lakására csak egy négyéves kislányt és erkölcstelen merényletet követett el rajta. A noviszadi bíróság keddi tárgyalásán helybenhagyta az ítéletet, amely ellen az elítélt és a főügyész is személetes panaszt jelentett be.

— Kilenc repülőgép és egy repülőgépcarnok pusztulása. Washingtonból jelentik: A boboliffiöldi katonai repülőtéren tűz ütött ki, amely kilenc repülőgépet, harminckét be nem szerelt Liberty-motort, továbbá egy repülőgépcarnokot elpusztított. Ugy látszik, hogy a tüzet az elektromos vezeték hibás beszerelése okozta. A kárt 350.000 dollárra becsülik.

— Antiszemita oroszakoskodás a bukaresti egyetemen. Bukarestből jelentik: Az egyetemen újabb antiszemita botrány tört ki. Longinescu tanár előadásán mintegy száz nacionalista diák körülvett tizenkét zsidó egyetemi hallgatót és azt követelte, adjanak nyilatkozatot, hogy többé nem járnak az előadásokra. A helyzet annyira fenyegetővé vált, hogy csendőrséget kellett hívni és a zsidó diákok csak csendőri fedezettel tudtak eltávozni az épületből.

— Merénylet készült egy amerikai olasz újság ellen. Newyorki jelentés szerint Capuano, egy olasz újságíró, merényletet akart elkövetni a Corriere del America szerkesztésű épülete ellen. Capuanot az épület közelében a rendőrök feltartóztatták. Táskájában két dinamitbombát találtak. Kihallgatásakor azt vallotta, hogy azért akarta a Corriere del America-t elpusztítani, mert a lap fasiszta-politikát követ.

— Kegyelemet kapott egy halálra ítélt. Oszijekről jelentik: A királyi kabinetiroda értesítette a törvényszéket, hogy a gyilkosság miatt köztöltési halálra ítélt Bacsmaga István szrnci földműves büntetését a király kegyelemből husz évi súlyos börtönre változtatta át. Bacsmagát azért ítélték halálra, mert féltékenységből megfojtotta feleségét.

Téli divat

A téli divatok terén
Többféle változatot látok,
Vanak gyönyörű színel bélelt
És vannak színel bélelt kabátok.

K. J.

— A szubotocai francia klub teadélutánjai. A szubotocai francia klub igazgatósága elhatározta, hogy miután a klub által vasárnap délutánként rendezett matinékon nagyszámú közönség jelenik meg, ezután speciális belépőjegyeket fog kiadni. Az igazgatóság ennélfogva kéri a klub tagjait, hogy barátaik és ismerőseik nevét jelentsék be a matiné rendezőségénél, hogy a névre szóló meghívók elküldhetők legyenek. Félreértések elkerülése végett a klub felkéri a közönséget, hogy tagsági jegy, vagy belépő jegy, illetve meghívó nélkül ne jöjjenek a matinéra.

— Háromszor robbantották föl a cannesi baccara-bankot. Londonból jelentik: Egy fiatal angol versenystállótulajdonos, mr. Beer a cannesi kaszinóban szombaton hallatlan szerencsével játszott a baccarán. Egy átlében 3.250.000 frankot nyert és szétugrasztotta a bankot. Vasárnap csak délig játszott és közel egy millió frankot nyert, hétfőn pedig beerte ennek a nyereségnek harmadával is, aztán odébb állott. Az az érdekes a dologban, hogy mindössze 10.000 francia frankkal kezdte a játékot, ennyit kockáztatott, mondván, hogy ha elveszti, nem játszik tovább. Így mondja ezt a londoni tudósítás. Nem lehetetlen azonban, hogy a cannesi játékkaszinó ezen a már nem szokatlan uton akar reklámot csinálni önmagának.

— Elfogott tolvaj. Noviszadról jelentik: Gajanovics András és Alföldi János hivatalnokok közös szobában laktak, amit Gajanovics arra használt fel, hogy lakótársától 3800 dinár készpénzt lopjon el. A tolvajlás még január 4-én történt és Gajanovics annak elkövetése után megszökött. A noviszadi rendőrség közönszövelelet adott ki és ennek alapján Gajanovicsot a spliti rendőrség kedden elfogta és átadta a spliti ügyészségnek, amely a noviszadi ügyészség fogházába fogja kísértetni.

— Bratianu román miniszterelnököt szélütés érte. Bukarestből jelentik: Bratianu miniszterelnök súlyosan megbetegedett. A román miniszterelnököt — hir szerint — szélütés érte.

— A dobricai véres Szilveszter-éj. Noviszadról jelentik: A bánáti Dobrica községben Rancs Lázár vendéglőjében nagy halat rendeztek 1924 Szilveszter éjszakáján. Éjfél után a legények duhajkodni kezdtek, amiből csakhamar véres verekedés támadt. A nagy tumultusban leverték a lámpát is és a rémült kereszénél a csendőrségért küldött, hogy szétválassza a verekedőket. Mire a csendőrség megérkezett, több késszurásból eredő sebbel holtan feküdt a kereszénél.

padlóján Novakovic Vása dobricai legény. A megindult nyomozás megállapította, hogy Novakovicot Kandaraski Brankó járkováci legény szúrta szíveit. A pansevői kerületi törvényszék múlt évi május 13-án Kandaraski Brankót tíz esztendői fegyházra ítélte. A noviszadi felelőbírói bíróság keddi tárgyalásán a pansevői kerületi törvényszék tény-megállapításait nem látta kimerítettnek, ezért is úgy határozott, hogy Dobricára külszall és a helyszínen újabb tanú kihallgatásokat eszközöl.

— A volt román trónörökös súlyosan megbetegedett. Bukarestből jelentik: Károly volt román trónörökös Milanóban súlyosan megbetegedett. Felesége, Heléna hercegnő és anyja, Mária királyné Milanóba utaztak a nagybeteg királyi herceg meglátogatására.

— Legionárius-sors. Fezből írja egy az idegen légióban szolgáló bácskai katonája: A marokkói harctéren, ahol sohasincs biztonságban a legionáriusok élete, tragikus körülmények között vesztette el életét hat legionárius, köztük Werner Franz német és Prohászka Alajos csehszlovákiai származású közkatonák. A hat tagból álló csapat egy tiszt és egy altiszt vezetésével vasárnap élelmiszercéket ment a táborhoz közepes faluba. Utközben egy ötven főtű arab-csapat tűnt fel. Az arabok tüzelni kezdtek, mire a tiszt és az altiszt azzal, hogy segítséget hoznak, elmenekültek. A legionáriusok védekezni akartak, de a túlerővel szemben semmit sem lehetett csinálni. Az arabok megrohanták őket, valamenynyirek levágták a fejét, azután áldozataikat kirabolva, elmenekültek. Mire a segítség megérkezett, a tragédia számúlyén már csak hat fejétkül holttest hevert.

— A Színházi Élet új száma a szokott gazdag tartalommal jelent meg. Az érdekes illusztrációkon, riportokon és cikkeken kívül a lap közli Krudy Gyula regényét, kottamellékletet ad, darabmellékletül pedig a "Theresina" című operettet közli. A Színházi Élet a Literária árusítóinál kapható 12 dinárért.

— Chamberlain Párisba érkezett. Párisból jelentik: Chamberlain szerdán este Párisba érkezett. A pályaudvaron Briand és az angol követiség tagjai fogadták az angol külügyminisztert. Chamberlain és Briand még este tanácskozásra ültek össze. A tanácskozást csütörtökon folytatják.

— Eljegyzés. Spitzer Rózsika és Spitzer Ferenc (Debeljača) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)
Fránkel Mátyás adai lakos eljegyezte Schossberger Margitát Temeritzből.

— Svehla miniszterelnök Hlinka pártját szeretné belevonni a kormánykoalícióba. Págból jelentik: A Bohemia közli, hogy Svehla miniszterelnök tárgyalásokat kezdett Hlinka pártjával, a melyet rá akar bírni, hogy lépjen be a kormánykoalícióba és a tárgyalások eredménnyel biztatnak. Nem a szlovák néppárt kulturális és politikai elvei alapján, hanem kizárólag pénzügyi és gazdasági alapon tárgyal a miniszterelnök Hlinkákkal. Legközelebbi célja Svehlának az, hogy a Hlinka-párt megnyerésével keresztesse a német és a cseh szocialdemokratáknak azt a tervét, hogy idő előtt összehívassák a parlamentet, mert ha a szlovák néppárt hátat fordít az ellenzéki bloknak, akkor a szocialdemokraták nem tudják összehozni a megfelelő számu aláírást a parlament egybehívására.

— Női- és gyermekfelhőneműt a legjutányosabb áron a «Dama» fehérneműszalon készit Tolstoleva (Ódor-u.) 21.

— Leégett lakóház. Titeiről jelentik: Radoszavljevic Tósa loki gazdálkodó háza hétfőn hajnalban kigyulladt. Mire a tűzoltók kivonultak annyira elharpódzott a tűz, hogy már csak a melletthelyiségeket lehetett megmenteni. A kár százezer dinár.

Az emberek boldogsága az egészség, munkakedv és életörömök összességéből tevődik össze. Mindezek elsősorban a helyes és célszerű táplálkozástól függenek. Aki megfeszített munkában tölti életét, fokozott mértékben tárazik ügyelni arra, hogy mindennapi táplálékát olyan természetes, erősítő tápszerrel egészítse ki, amely az emésztés megzavarása nélkül koncentrált alakban juttatja szervezetébe azt a többletet, amelyre a szervezet elhalt szöveteinek, sejtjeinek pótlásához, energia termeléshez, az élet fenntartásához szénhidrátokban, fehérjékben, zsírokban, tápláló sókban és főként vitaminokban szüksége van. Ilyen tápszer az

mely 25 év óta Anglia, Svájc, Németország, Franciaország és Amerika művelt községének meghitt barátja és istápolója. Egy csésze tejen 2-3 kávéskanál Ovomaltine a legjobb reggeli és uzsonna.

Ára dobozont 18.50 dinár

Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban, fűszer- és csomagkereskedésekben.

Mintát és ismertetést ingyen küld:

Dr. A. Wander D. D. Zagreb, Jurjevska ul. 97.

— A szubotocai pincérek bálja. A szubotocai pinceregyesület február 16-án a Bárány-szálló termeiben Gyűmésversenyyel egybekötött táncmulatságot rendez. A bálon fogják először forgalomba hozni a szubotocai pincérotthon javára kiadott téglajegyeket.

A Ma Este legújabb száma már megjelent. Sok vers, novella, kép és riport tartja a népszerű hetilapot, amely ezenkívül Gerolamo Rovetta „Kegyelmes papa” című, háromfelvonásos vígjátékát is közli.

— Elmaradt a tárgyalás, mert a vádlottnak nem volt pénze utiköltésre. Noviszadról jelentik: Crnjanski Lázár pincái földművest a szombori ügyészség azzal vádolta, hogy 1919 október hó 5-én a kereszturi országúton Szabados Miklós jómódu gazdálkodót megtámadta és lelövéssele való fenyegetés mellett tőle pénzt akart kicsikarni. Szabados mégsem adott pénzt, mire Crnjanski Lázár elűtötte a puska-káját és átlőtte Szabados Miklós lábát. A szombori kerületi törvényszék múlt évi július 17-én Crnjanski Lázár tizenkét évi fegyházra ítélte. Felelőbírói bíróság kedden került a bünygy a noviszadi felelőbírói bíróság elé, de a kitűzött főtárgyalást el kellett halasztani, mert a más bűncselekmények miatt elítélt Crnjanski Lázár nem lebetett a főtárgyalásra előállítani. A lepgóglávi fegyintézet jelentése szerint ugyanis rabszállításra nincs törvényesen megszabott hitele. A felelőbírói bíróság az igazságügyminiszternek tesz jelentést az esetről.

Mielőtt vásárol térszerényt, sörparatust és szállodaberendezést, kérjen árjegyzéket Brača Quidner térszerény-fabutor- és rézárgyárától Subotica, Jucovicéva 25.

— Tisztviselőbál Sztrakaniszán. Sztrakaniszáról jelentik: A sztrakaniszai városi tisztviselők február 6-ikán tartják meg szokásos évi báljukat. A mulatság jóvedelmét a tisztviselők nyugdíjalapjára fordítják.

— Az ideális telefon. Moszkvából jelentik: Kovalenkov, a leningradi elektrotechnikai intézet tanára Gróhás felfedezést tett és találmányával a telefont jelentősen tökéletesítette. Kovalenkov tanár találmánya lehetővé teszi azt, hogy egy telefonállomással akkor is beszéljünk, ha annak tulajdonosa nincsen odahaza. A rendszer telefonhoz egy kiegészítő készülékkel kell kapcsolni. Emellett kiegészítő készülék mikrofonjába bizonyos mondatokat lehet bemondani. Például: „Halló! A telefon tulajdonosa nincsen odahaza. Ha úgy tetszik, diktáljon!” Ezek a mondatok egy elektromágnes segítségével egy végnélküli drótra lesznek felírva, minden egyes hívásnál automatikusan elhangzanak, úgy, hogy a felhívó tudja, hogy a telefon tulajdonosa nincsen odahaza. Most már a felhívásnak meg van a lehetősége arra, hogy a kiegészítő géphe diktáljon valamit. A kiegészítő gép egy dróttal össze van kötve a fővezetékkel és egy elektromágnes segítségével a gép mosi már felveszi a bediktált szavakat. Amikor a telefon tulajdonosa hazajön, megnyom egy gombot és a kiegészítő gép pontosan visszadiktálja a felvett szavakat.

Humoristák vigyázat!

A frank-ügyben a vicceket csak egy óntja a kaján szellem: Most megindul az eljárás A legbünyösebb viccek ellen.

K. J.

— Cipészsegédek egymásközt. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék kedden egy hónapi fogházra ítélte Giza István noviszadi cipészsegédet, mert 1925 november 24-ikén Grosin Szlávko cipészsegédnek a kocsmában bevverte a fejét. Az ítélet jogerős.

Kraljevbergi pezsgő a vezető márka

Dr. Kohu Imre orvos Pašičeva utca 11. szám alatti rendelésének telefon-száma 702.

A SAND kulturszakosztálya február 1-ii elítbálfára lázas készülődés folyik. A rendezőség, Elén Gyorgyovics törvényszéki bíróval, mindent megtesz, hogy a hál a megszokotlon fölemelkedjék.

— Orosz iskolásgyerekek a szovjet-ceruzára ellen. Moszkvából jelentik: Az „Izvestija” című lap írja, hogy az asztraháni iskolás gyerekek nagyon elégedetlenek az orosz gyártmányú ceruzák minőségével és ezért elhatározták, hogy Trockij népbiztoshoz fordulnak és az ő segítségét kérik. Írtak egy levelet Trockijnak, amelyben közlik, hogy a szovjet-szindikátus gyáraiban készülő írónok használhatatlanok és ők jobb minőségű írónok gyártását kérik. Trockij megkapta a levelet, szakbizottságot hívott egybe és ez a bizottság megállapította, hogy az iskolás gyerekek panasza teljesen jogos, mert a ceruzákat csak nagyon nehezen lehet meghögyezni. A bizottság megállapította, hogy ilyen ceruzákkal nem lehet írni és most az iskolás gyerekek iniciatívája alapján új, jobbajta ceruzagyártásra törekednek a szakemberek.

Feltételes csődkevény a Zadruzna Banka ellen. Noviszadról jelentik: A noviszadi görögkeleti szerb egyházközség vezetősége kedden kérvényt adott be a noviszadi kerületi törvényszékhez, mint kereskedelmi bírósághoz, amelyben a Zadruzna Banka ellen fennálló betétkövetelési ügyében a tárgyalás kitüzését kéri. Egyben kéri a htközség, kötelezze a bíróság a bankot, hogy a htközség ötvenhárom betétkönyvében szereplő, részben a htközség, részben annak különböző alapjainak tulajdonát képező betéteket haladéktalanul fizesse vissza, vagy adjon megfelelő biztosítékot, ellenkező esetben kéri a bank ellen a csőd megnyitását. A kérvény Noviszadon

Lakásberendezések, háló, órák, uriszobák, stb. stb. egyszerűbb és díszesebb kivitelben legfőképpen Braća Goldner jégszekrény, fabutor és rozárgyárában szerezhetők be. Subotica, Jugovića ul. 20.

Székrekedésnél, gyomoréknél és emésztési zavaroknál, vértudulásoknál, általános rosszullétnél legyen reggel éhgyomorral 1 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. A helyvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a „Ferenc József” viz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságait egyesíti magában. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

KINTORNA

Egyik pesti lap apróhirdetési rovatában olvassuk a következőket:

„Fiatal szimpatikus állatorvos bend-sünc társadalmi állásának és hivatásának megfelelő birtokos családba. Ajánlatok „Dolgos kéz” jellege alatt a kiadói-vatálba keretnek.

Könn azt mondja Grünnek: — Minden pénzt adnék, ha ismerném azt a helyet, ahol meg fogok halni — És mi hasznod volna abból? — Te számár, sohasem mennék arra a helyre.

Egy estélyen így szól az egyik hölgy a kősit szórakozott egyetem tanárhoz: — Nem emlékszik már rám tanár ur? ... Hiszen egyszer megkérte a kezemet! — Ah, csakugyan!... És én feleségül tétt hozzám asszonyom?

SPORT

A jugoszláv válogatott Párisban. Beogradból jelentik: A francia futballszövetség kezdeményezésére tárgyalások indultak meg a francia és a jugoszláv szövetségek között, hogy a két ország válogatottjai Párisban játszanak, mert Jugoszlávia még nem viszonzta a franciák 1921-iki jugoszláviai látogatását. A tárgyalások eredményeképp 1926 június 13-án lesz a jugoszláv-francia válogatott mérkőzés Párisban.

Fogl II. és Zsák nem mennek Brüsszeibe. Budapestről jelentik: Fogl II. és Zsák bejelentették Máriaassy szövetségi kapitánynak, hogy nem játszhatnak a válogatott csapatban. Zsák hivatali elfoglaltsága, Fogl II pedig sérülése miatt mondták le. A két standard-válogatottat Gallovich NSC. Hétvégén Grosz II fogja helyettesíteni Brüsszelben.

A JNS rendkívüli közgyűlése. Zagreből jelentik: A jugoszláv labdarúgó-szövetség rendkívüli közgyűlést február 28-án hívták össze Zagrebba. A közgyűlés tárgysorozata: 1. JNS alapszabály-módosítása, 2. a spliti alszövetség óvása a királyi serlegdöntő mérkőzés ellen. Az alszövetségek kiküldöttvei 24-ikén előt-tekeletet tartanak.

Pozsonyi a Gradjanski tréner. Zagreből jelentik: Pozsonyi, az SC Barcelona híres magyar tréner, az egykori magyar válogatott játékos Zagrebba érkezett. Pozsonyi a Gradjanski csapatát fogja trenirozni.

Az 500 dináros rejtély

A Bácsmegyei Napló szerdai példányai közt két olyan lapoldány volt, amelyben a negyedik oldalon

Apró bűnügyek
Tárgyalások a szuboticiai törvényszéken élke a következő címváltozással jelent meg:

Apró bűnügyek
Érdekes apró bűnügyek a tövényszék előtt

Akinek bármilylly ilyen példány birtokába kerül és azt nyolc napon belül a kiadóhivatalnak beszolgáltatja,

500 dinár jutalmat

Aki a Bácsmegyei Naplóra előfizet, résztvesz a márciusi sorsolásban, amelyen ötven értékes tárgy és 50, 200, 4000, 10.000 és 30.000 dináros nyeremények kerülnek kisorsolásra.

Szerelmi kerületek Szarakanizsán

Furcsa és szokatlan ok miatt véres legényháború zajlott le Starakanizsán. A Tisza-menti kis városban ugylátszik merész újítást hoztak be a szerelmes-szívű fiatalok: amint a nagyvárosokat közigazgatási és adózási szempontokból osztják fel kerületekre, a starikanizsai legények szerelmi szempontok szerint parcellázták a várost. A maguk körzetére feltékeny legények közt halgatólagos megegyezés jött létre, hogy felvégi legény nem udvarolhat tóparti leánynak és viszont a tóparti legény számára szigorúan tilos a felvégi leány szerelme.

A szerelem azonban mindenféle törvénnyel erősebb és nem respektálja még a starakanizsai legények kétségkívül praktikus érzékre valló megállapodását sem. Így súlyos diplomáciai bonyodalmat idézett elő Dobó József felvégi legény, akinek a szerelme tilosba kalandozott: beleszeretett egy tóparti szépségbe, akizhez hűségesen eljárt estétkint. A jogaikban megsértett tóparti legények nyomban erélyes intézkedésre szánták magukat és ultimátumot intéztek Dobóhoz, akiz súlyos következmények terhe mellett eltiltottak a tóparti szerelemtől.

A fenyegetés is haszталannak bizonyult azonban, a szerelem hősies elhatározásokra bátorította fel a starakanizsai Dobó Józsefet, aki nagynevű hősi történelmi őseinek halálmegevetésével járt el továbbra is az éj leple alatt Juliájához. A tóparti legények azonban résen voltak és szörnyű bosszút esküdtek a szentélyükbe betörő legény ellen. Szabó Tamás főnőlnár három iznot legényt állított csatasorba és ezek: Pekla Miklós, Madarász János és Bata János a szerelmi légyottról hazatérő falusi Rómeót a sötét uccán meglesve, bunkóbotokkal úgy agyba-főbe verték, hogy eszméletlenül maradt a csataterén. Az ügynek a rendőrségen volt folytatása, ahol a verokedő legényeket tíz-tíz napi elzárásra és 300—1000 dinár pénzbüntetésre ítélték.

Amig pedig a védelmi őrség ülni fog, addig legalább a tóparti leányok nyugodtan fogadhatják a felvégi legények udvarlását is...

PATKAMIN PATKANYIRTÓSZER
doboza 15 dinár, kapható minden gyógyszerárban és drogériában továbbá a Torontáli Agrárbanknál Velekli-B-ékereken. 1036

SCHMIDHAUER
VILÁGHÍRŰ
ESZTERGOMI
KESERŰVIZE
biztosítja a jó étvágyat, kellemes közérzést és munkakedvet.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
1926. január 27.

Zürich deviza 918,50.
Budapest deviza 1258,63—1257,63.
Prága deviza 5982,50—6032,50, 17. luta 5985—6005.
Berlin deviza 741—743 milliárd márka, valuta 738—742 milliárd márka.
Bécs deviza 1249,75—1253,75, valuta 1246,50—1252,50.
Trieszt deviza 4375—4380.
London deviza 275.
Newyork deviza 177 1/2.

Zürich, jan. 27. Zárlat: Beograd 9,155.
Páris 19325, London 2521, Newyork 518,25, Brüsszel 2354, Trieszt 2690, Amsterdam 208,25, Berlin 12340, Bécs 7305, Szófia 360, Prága 1735, Varsó 72,50, Budapest 72,60, Bukarest 225.

Zagreb, jan. 27. Zárlat: Zürich 10,90—1098, London 274,82—276,82, Newyork 56,32—56,42, Trieszt 227,66—230,06, Berlin 1343,70—1353,70, Bécs 792,16—803,16, Prága 166,95—168,95, Budapest 0,0794, Bukarest 23,50—24,50.

Csikágói gabonátőzsde, jan. 26. Buza májusra 173,875, buza júliusra 150,875, buza szeptemberre 142, Tengeri májusra 88,25, tengeri júliusra 87,25, tengeri szeptemberre 88,625. Zab májusra 44,875, zab júliusra 45,375, rozs májusra 108,5, rozs júliusra 107,25, rozs szeptemberre 104,5.

Newyorki gabonátőzsde, jan. 26. Buza 201,875—197,875, Tengeri 90,25. Liszt 775—800. Az irányzat tartott.

UTOLSÓ PÁRISI DIVAT:
„CENDRE DE ROSE — ROUGE MANDARINE”
BOURJOIS — PARIS
11090

Rádió-műsor

Pénteken, január 29-ikén
(A városok mellett szám a hullámhosszt jelenti)

- Beograd: (1650) Déleln 12: Hangverseny.
- Bécs: (530) D. u. 4:15: Hangverseny, 6:10: Francia nyelv, 7:40: Angol nyelv, 8:15: Operaelőadás (Aida).
- Grác: (397) D. u. 4: Hangverseny, 8:05: Színelőadás, 9:35: Hangverseny.
- Budapest: (546) D. e. 9:30, D. u. 12:30 és 3: Hírek, közgazdaság, 5: Szórakoztató zene, 7: Előadás, 8:30: Violin-koncert.
- Koppenhága: (340) Este 8:30: Előadás, 8:35: Hangverseny, 9:30: Színonikus zenekar.
- Oslo: (382) Este 8: Hangverseny.
- Hamburg: (392,5) Reggel 5: Hangverseny, Amerikából, Este 10: Táncczene.
- Münster: (410) Reggel 5: Közvetítés Amerikából, Este 7:30: Előadás az olimpiai játékokról, 8:50: „Cá és az ács” komikus opera.
- Breslau: (418) D. u. 5: Hangverseny, 8:15: Zongorahangverseny.
- Róma: (425) D. u. 5:10: Zene, 5:30: Felolvasás, 6: Jazz-band, 8:40: Hangverseny.
- Toulouse: (441) Este 9:45: Hangverseny, 10:45: Táncczene.
- Lipsee: (452) D. u. 4: Hangverseny, 8:15: Kvartett.
- Königsberg: (463) D. u. 4:15: Hangverseny, 8: Színházi előadás, 9:15: Hangverseny.
- München: (485) Reggel 5—6: Hangverseny Északamerikából, D. u. 4:20: Hangverseny, 9:45: Színonikus hangverseny.
- Zürich: (515) Este 8:30: Hangverseny, Genf: (760) Este 8:15: A Metropol-szálló hangversenye, 9:15: Szonáta-est, Königswasserhausen: (1300) Este 8:30: Berliini műsor.
- London: (365) — Daventry: (1600) D. u. 7: Táncczene, 8:25: Schumann-est, 9: Varieté-műsor, 9:45: Színelőadás, 10:30: Zene 11:30: Táncczene, 1—3: Jazz-band.
- Páris: (1750) Este 9:30: Rádió-hangverseny.

A szépség a nő legnagyobb éhessége!
A rut arcot megszépíteni, a szépséget megtartani, építeni, legnagyobb művésze a kozmetikának. A modern kozmetikának remeke a
DR. FÖLDES MARGIT-CRÉM
amelytől az arc üde, ruganyos, harmatos, illatos lesz. A ráncok elsimulnak, szempilók, májfoltok eltűnnek. Újabb mindenütt kapható. Ár 15 dinár. Vezérképviselet:
HELLER, VELIKA-KIKINDA
11093

Szárazbél

ISMÉTEL KAPHATÓ
 I-a 60 dinár 100 méter
 II-a 50 " 100 "
 III-a 40 " 100 "

BÉLIPAR R. T. SUBOTICA

NYILTTÉR.

Hirdetmény

1926. évi január hó 29-én délután 3 órakor Šebešić-puszta 528. sz. a. bírói árverés útján eladásra kerülnek: egy cséplőgép, mezőgazdasági eszközök, lovak, kukorica, szalma stb.

FELLENDÜL AZ ÜZLETE

ha csinos és izléses levélpapíron levelez!

Hogy a kisiparosok és kiskereskedők számára is megkönnyítsük, hogy olcsón szép és tetszetős nyomtatványokhoz jussanak, előnyarákat szabtuk meg kisiparosok és kiskereskedők számára.

Szállítunk

500 drb nagy levélpapírt, 500 finom borítékot összesen 180 dinárért

és 1000 számlát 100 dinárért összesen 280 dinárért.

Olcsóbb mint ha cégjelzés nélküli papíron levelez
 Olcsóbb mint ha papírszövegekre írja a számláit
 Minden nyomtatványt két vagy kívánatra három nyelven készítünk. — A szöveget mi lefordítjuk.

Jó papír. — Izléses kivitel.

Vidékre a megrendelés napján elküldjük a nyomtatványt.

Szállítás utánvétel mellett.

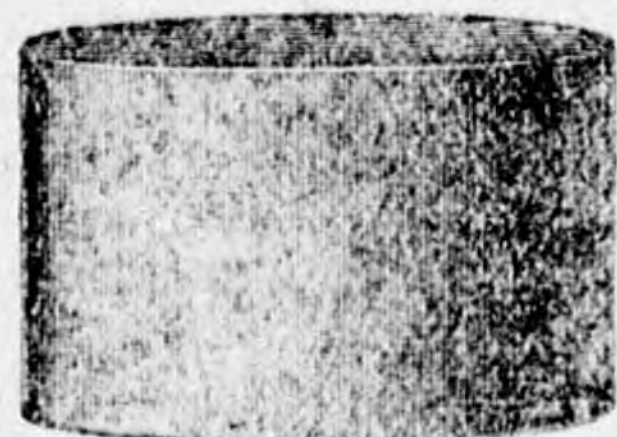
MINERVA NYOMDA SUBOTICA

680 Kg TISZTA BUZASZEM

volt az eredmény, midőn egy 550 keresztiből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett esépelve, betétsines géppel szakértő bizottság előtt utáncépellítettünk. **PÉNZT, IDŐT és MUNKÁT** takarítanak meg a

DOBKOSÁR-BETÉTLÉC alkalmazásával. Kérdésfelvetésre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást

BÁRDOS és BRACHFELD NOVISAD
 Z. Hozniča ulica 105-107. — Telefon 289.

Az igen tisztelt érdekeltek kereskedő urak tudomására hozzuk, hogy

A. MAYERHOF

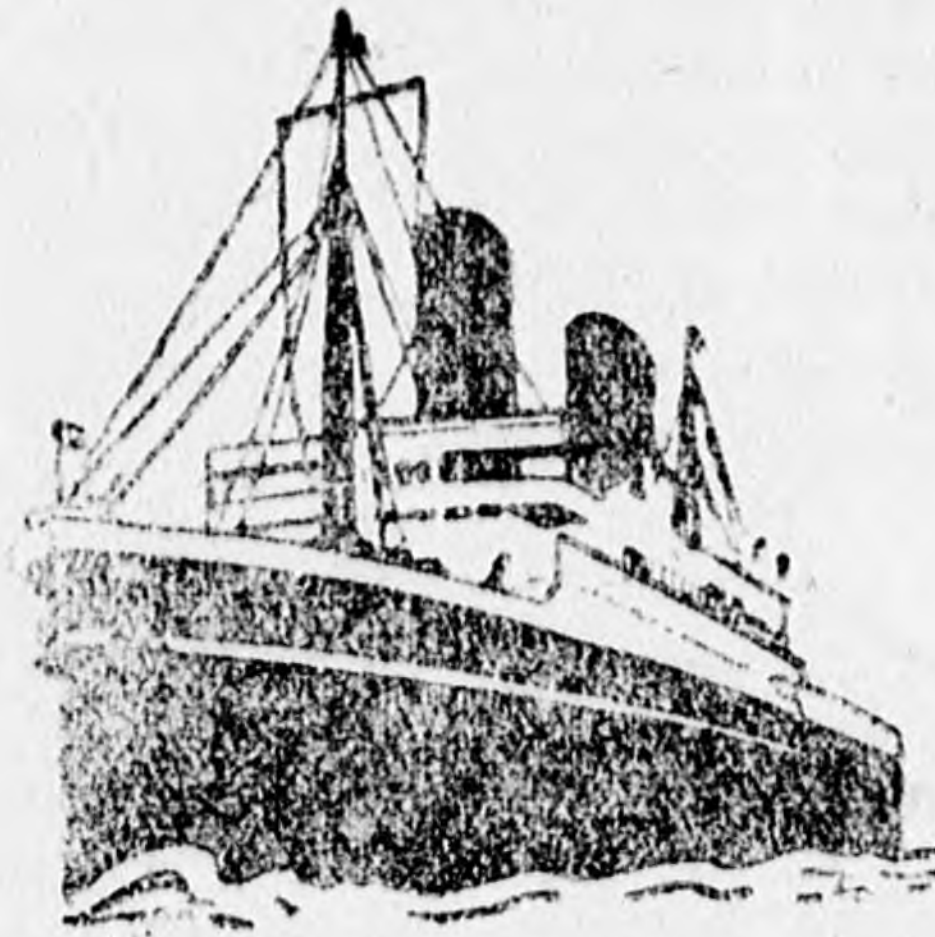
subotici optikus urnak cégünk vezérképviseletét átadtuk. Az összes gyártmányainkból, mint öngyújtók és

AUERMETALL

tüzközből nagy raktárai létesítettünk.

TREIBACHER-CHEMISCHE WERKE A.-G. WIEN

10795

Royal Mail Line

Angol Királyi Postahajózási Vonal

Rendszeres személy- és áruforgalom
Hamburg—Cherbourg—Souphampton—ből Newyorkba és Kanadába Cherbourg—Liverpool—Souphampton-ből Délamerikába

Ri de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos-Aires, Sanpaolo III. oszt. fülkék 2 és 4 ágygal
Kényelem! Gyorsasági Biztonsági

Jugoszláviai vezérképviselet

Zagreb, trg I. Sz. 17.

Alképviseletek: Beograd: Karadjordjeva ul. 91. Ljubljana: Kolodvorska 26. — Vel. Bečkerek: Kralja Aleksandra 4. Sörgöncim: „Royal pac“. Bosznia, Hercegovina és Dalmácia részére: Sreska Prometna Banka Sarajovo és Gražban. Sörgöncim: „Prometna Banka“. Split: Dioklecijanova obala 8. Metković: Ivo Veraja.

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. Subotica Tel. 190 és 192.

Táviratcím: Kenderipar.

Detailüzlet: Városi bérpalota.

Engross és irodák: Wilsonova ulica 7.

UTITAKARÓK ÉS LÓPOKRÓCOK

LEGOLCSÓBB BESZERZÉSI FORRÁSA

EBBEN A HIDEGBEN

Ön is felvehet egy **BECK-féle szövött Pullowert** vagy mellényt.

Egyes darabok gyári áron alul kaphatók

BECK JENŐ

kötött-szövöttáru gyár detail üzletében

Pašićeva ul. 8. (Gőzfürdő mellett)

ALKALMI AUTÓVÉTELEK

3 drb Studebaker 5 ülésses 6 hengeres
 1 drb Opel, 14/40 HP, sport 4 ülésses
 1 drb Adler, 14/40 HP, 6 ülésses
 2 drb Amilcar, luxus sport 2 ülésses teljesen újak, prompt szállítható ab Ljubljana, gyári áron alul.

KEVESET HASZNÁLT:

2 drb Oakland, 6 hengeres
 1 drb Puch, 14/38 HP, Type VIII,
 1 drb Martha teherkocsi, 3 tonnás,
 1 drb Fiat Torino 3 tonnás, és ismert márkájú luxus és teherautók

rendkívül olcsó áron.
O. ŽUŽEK, LJUBLJANA
 Tavčarjeva ulica 11.

Művészeti munkák, szobrok, plakettek, dísz tárgyak és ipari öntvények tervezését és öntését vállalja
Galvanizálás — bronzirozás — patinázás.
CSISZÁR JÓZSEF RÉZÖNTŐDÉJE, SUBOTICA
 Skaderska ulica 4. 10899 Tanoncok felvételmek.

Telefon 414 szám.

Kralja Petra 26.

MŰSZAKI VÁLLALAT NOVISAD

RAKTÁRON elektromotorok, dinamok, benzínmotorok, villanyzerelési cikkek, csatlárók és az összes műszaki anyagok. RADIO TELEFONOK és azok összes alkatrészei.

VÁLLALJA villanytelepek építését épügy mint azok finanszírozását.

MŰSZAKI IRODA szakképzett, autorizált és diplomás mérnökökkel. Árajánlatok-kal és költségvetésekkel költségmentesen áll az érdeklődők rendelkezésére.

A JUGOSLAV GANZ RT. BEOGRAD
 A TUNGSRAM RT. ZAGREB
 ÉS TÖBB NAGY KÜLFÖLDI GYÁR } **GYÁRI LERAKATA.**

Műszaki üzlet

keres ügyes eladót szerb, német, magyar nyelvtudással. — Ajánlatokat fizetési igény megjelölése mellett „FAUST” hirdető vállalat Novi Sad, Kr. Aleksandra u. 12 továbbít

RÉVAI ADOLF SUBOTICA

üzletét Sokolska ul. 2 alá (volt Gombkötő-utca) Kunsz-házba helyezte át. Ajánl: Hőszigetelő maszet, és cementet, legjobb minőségű száraz portmentes reterta faszenet és éhsmeri 1-a pécs—szabolcs kétszer mosott kovácszenet
 Telefon 551.

Raić illatszertár

ajánlja speciális kölnivizeit kimérve és nagyban. Viszonteladóknek árendedmény. Lorigan, Chipre, Ambra, Orosz, Szegfü, Gyöngyvirág. Orgona és valódi Johann Maria Farina.

75 dinár 1 kilogram teasütemény a STEINER cukrászdában. Telefon: 206.

Pénzintézetek, iparvállalatok

részére mérlegfüzeteket a minden más nyomtatványokat jutányosan és izléselesen készít

„Minerva“ nyomda, Subotica

Arajánlással szolgálunk!

Első és másodrendű

bükkhasábtüzfát

dorongfát prima száraz minőségben, továbbá bükkfaszenet szállít vagontételekben a legolcsóbb napiárak mellett.

MAVRD ALCHEIM

PODRAVSKA SLATINA (SLAVONIJA)

AZ ÚJ AUTORIZÁLT

THE UNIVERSAL CAR

KÉPVISELET

NOVISAD, PAŠIĆEVA UL. 19.

I.

Ajánlja a legújabb modellű személy-, teherautókat és traktorokat

bevezetésként a legolcsóbb áron.

II.

Becserél használt Fordautókat új Fordautókra.

III.

Az összes alkatrészeket mérsékelt áron tartja raktáron.

Egyedüli alkalom!

Nagy raktár munkásruhákban: kabátok, bluzok, mellények, nadrágok és minden egyéb ruházati cikk

Nagyban és kicsinyben!!

Kívánatra árjegyzéket küldünk

RAKTÁR AZ OLCSÓSÁGHOZ

IVO HERO I DRUG K. D.

SUŠAK, ZVONIMIROVA ULICA 97.

(Az udvarban)

KOPASZOK TÁRSASÁGA

folyó hó 30-án este Stričko Stipan vendéglőjében, Radonavac 39. szám alatt

társasvacsorát

rendez. Vacsora: paprikás és hozzá fél liter bor, 15 "inár. Felkérjük az összekopaszfejükét, hogy a vacsorán megjelenni szíveskedjenek.

Kopaszok Társasága rendezősége

KANADÁBA

Földmunkások és telepes családok

A kanadai kormány 1926 tavaszára megengedte földmunkások és parasztesládok kivándorlását.

A létszám csekély és nem léphető túl

Akik aközlebbi feltételek iránt érdeklődnek megkapnak minden

FELVILÁGOSÍTÁST INGYEN

CANADIAN PACIFIC

Beograd-Vilsonova 107.

Zagreb-Petrinska 40.

11134

Novisadi iparvállalat keres melőbbi belépésre mérlegképes

könyvelőt

ki a szerb és német nyelvű levelezésben teljesen jártas. Részletes ajánlatok a fizetési igény és belépési idő megjelölésével „Perfekt” jelleg alatt a FAUST hirdető irodához, Novisad küldendők.

ELADÓ

közvetlen a Kerényi-országút mellett Sombertől 5 kilométernyire 10 kat. hold

prima föld

szállásépületekkel együtt azonnal eladó. Bővebb információt

Dr. Veselovski József ügyvéd ad.

„HOLGYEIM”

elegáns kalapot

és olcsón csakis az olcsóbban

ESZTERKA

női kalapszalomban

Aleksandrova ulica 9.

vásárolhat.

Átalakítások bécsi modellek után.

Irodának alkalmas

2-3 szobát keresek

beltéren

Címeket a kiadóba kérek.

Vizondolálás

(Wasserwelle)

német NINCS szép sima BUBI E J Legművészebb kivitelben

SESTRE WEISS

hölgyfodrász szalonban Subotica Sokolska ul. 1. (volt Gombkötő u.)

Cseh samottégla

minden méretben és

samottliszt

legolcsóbb árban

Cserépkályhák

1300 D.-től felállítva kapható

Mihajlo Takač

pedár, Subotica, Agina ulica 2. (Zenede m'götb) 185

ELŐNYOMDÁT

MÓDERNŰL

FELSZERELVE

legolcsóbban szállít

LEOPOLD SÁMUEL

SABLONYÁRA

SENTA 257

Raktár-helyiség

padiós és száraz, vasajtókkal, nagy befogadó térrel 1926 év február 1-től kiadó.

Érdeklődni lehet a Zrinjski trg 24. számú házban a háztulajdonosnál. 2521

Címeket, kliséket, litográfiai munkát, részvények, betétkönyvek, dömbnyomást, dobozokat, üzleti könyvet, győzsertávek részleges préacit dobozokat a legújtanysabban szállít

FISCHER ERNŐ

grafikai műintézet Subotica 10892

Grabam kenyér

gyomor- és cukorbetegségeknak, naponta friss

karlsbadi kétzersült és keks kapható

MAYER ALFRED

villanyerőre berendezett

üzemében

Subotica, Kakasiskola mellett

UJDONSÁGI UJDONSÁGI Redőnytulajdonosok figyelmébe

MEGNYILT

az Első Suboticei Redőnybiztosító Vállalat

MEGSZÜNİK

minden eddigi baj és kellemetlenség, mely eddig a redőnyöknél előfordult.

Fenti vállalat ügyvezetője minden redőnytulajdonost személyesen fog meglátogatni. Felvilágosítással szolgál

KOCSIS JÓZSEF

géplakatos, Paja Kujundžićeva ulica 22. szám.

3 szobás

báza keresek Subotican jobb utcában mellékkeliségekkel vagy kisebb villát Pelleson megvételre. Ajánlatot arra Lovász Gyula Budapest Jósika-u. 13. sz. címre kérek.

„DRVAR”

FA és FAÁRU KERESKEDÉS OSÍJEK I. Vízkovalčka csta 1.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát olcsó áron: Szénavillákat, gabona- és kenyérlapátokat, pékla-pátokat, falicskát, boronákat, vágódeszkákat, cirok- és vesszőseprő nyeleket, szőlőkarókat és homlórudakat.

Felhívás!

„BALKAN” néven új Szülészeti Egyesület alakul 600 taggal. Felvételi díj egyszer és mindenkorra 30 dinár. Tartalékalapra 1 dinár, szülészeti esetenként 2 dinár, orvosi segély és baba 1 din., tetelkezési segély 1 dinár, összesen 5 dinár esetenként.

Minden tag tartozik fizetni a belépés napjától kezdve havi 30 din. tagsági díjat, utólag a meghatározott naptól.

Az egyesület fizet szülészeti esetenként a tagoknak 1000 din., halálózási segély fejében 400 din., orvosi kezelés és baba 400 din.

Tagokat felvesz:

Stjepan Krešus ékszerész, Trg Slobode, Nvlas i Csajkás ékszerész, Sirosmajetova ul. (Anspiac), Berkes József ügyes, Zrinjski trg. 9. Franjo Romić rőfőkereskedő, Trumbićeva ul. 20. Mihajlo Ciovaró ékszerkereskedő, Save Tekelje ul. Jovan Franczer ügyes, Trumbićeva ul. 9. Djuro Svídran trafikos, Crankopanska ul. 26. Szezmári velt vendéglős, Jelasticeva ul. 6. Mincsek Ferenc ügyes, Halcski vinograd, Sivka telep 194/6. Czerna Bálint fodrász, Paja Kujundžićeva ul., Bruno Vojnić part meria, Vilsonova ul. 16., Sárkősi Kálmán tanító, Ada. Knjezević fodrász, Sudarević ul. 168

Keresek

építési rajzoló

melőbbi belépésre.

Ajánlatok eddigi gyakorlat és fizetési igények megjelölésével SCHMOLKA hirdetőjébe NOVISAD, Futoški put 2. kérem.

Egzisztenciát alapíthat

magának, ha beiratkozik, vagy beiratja fiatal ismerőseit, öreg szüleit, rokonait stb. a most alakuló „POMOĆ” Szülészeti Kiházasító és Tetelkezési Segélyegylet Sombor, Arena kino ahol esetenként fizet Din. 30. és kap Din. 36.000. További nagy gondtól megkíméli önmagát és családját, ha beiratkozik, vagy beiratja asszony ismerőseit a fenti szülészeti egyletbe, ahol fizet Din. 15.— és kap Din. 10.000

Hasonló egyletek sajnálatos esetei miatt haug sulyozni kívánjuk, hogy egyletünk abszolút korrekt egyének kezében van s így becsületes és erős alapon épül. Tagjaink havonta csak 5 esetig tartoznak befizetni. Tagjaink ha 50 esetet befizettek azon ényben is részesülnek, hogy 3—4% mellett kölcsönöket kaphatnak. Egész Vajdaságban megbízható képviselőket keresünk Subotican Nagy Gyula Sokolska ulica a megbízottunk beiratkoznil lehet Arena bioskop Sombor

Szervezők.

Rőfősárukat

minden elfogadható áron

elköltözés miatt január 30-áig

RÉTI I DRUG

RUDIĆEVA ULICA 3 — GYÜMÖLCSPAC

kiárusítjuk.

Portál, berendezés olcsón eladó

KORZÓ MOZI

Január 28-tól január 31-ig... PETER PÁN... Gyorsabb a halálnál

LIFKA MOZI

Január 28-tól 31-ig... ZORO és HURU... Gyorsabb a halálnál

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít... Utazó, jól bevezetve...

Utazó, jól bevezetve... Utazó jellegre a kiadóba kér. 718

Használt hódfarkú cserép... Nagy mennyiségben kapható Halbróm és Társa

VÉTEL-ELADÁS... Új zongorák, pianók... csakis elsőrendű világ-

NŐI KALAPSZALON POGÁNY... Kalap szalonomat megnyitottam... Trg. Fra Ješe 15. I. emelet

NŐI KALAPSZALON POGÁNY... Kalap szalonomat megnyitottam... Trg. Fra Ješe 15. I. emelet

Friss narani, datolya, mandarin, citrom, narancs... Gözütéshez való kazán...

Ebéd's szőnyeget keresek... Ebédlőbutor, modern, egészen új...

Eladó a Szegedi úton egy telek... Eladó malom Bánáthán...

Eladó elköltözés miatt... Eladó elköltözés miatt 1 jókarban lévő...

Használt Fordson traktor... Használt Fordson traktorok és autók...

ÜZLETI KÖNYVEK OLCSÓBBAK MINT BÁRHOL... HEUMANN MÓR könyv-, zenemű-, írószerep...

ÜZLETI KÖNYVEK OLCSÓBBAK MINT BÁRHOL... HEUMANN MÓR könyv-, zenemű-, írószerep...

ÜZLETI KÖNYVEK OLCSÓBBAK MINT BÁRHOL... HEUMANN MÓR könyv-, zenemű-, írószerep...

ÜZLETI KÖNYVEK OLCSÓBBAK MINT BÁRHOL... HEUMANN MÓR könyv-, zenemű-, írószerep...

ÜZLETI KÖNYVEK OLCSÓBBAK MINT BÁRHOL... HEUMANN MÓR könyv-, zenemű-, írószerep...

ÜZLETI KÖNYVEK OLCSÓBBAK MINT BÁRHOL... HEUMANN MÓR könyv-, zenemű-, írószerep...

NARODNI BIOSKOP NEPMOZGÓ

Január 25-31-ig, hétfőtől - vasárnapig... EGÉSZ HÉTEN AT! UJDONSÁGI... „TESTŐR”

METALLUM elemek zseblámpákba

BÁMULATOS OLCSÓN ELADÓ: Órák, arany, ezüst ékszerek...

Modern lakás Palicson azonnal beköltözhető... Vizesbörka és savanyított paprika...

Féltáron vásárolhat üzlet-átvétel miatt kész férfi-, női- és gyermekruhákat...

Intelligens fiatal gyermektelen házaspár keres egy vagy két butorozott szobát...

Eladó a Szegedi úton egy telek... Eladó malom Bánáthán...

Szoba, előszoba konyhának is használható... Zongorák, pianók csakis elsőrendű...

Eladó a Szegedi úton egy telek... Eladó malom Bánáthán...

Szoba, előszoba konyhának is használható... Zongorák, pianók csakis elsőrendű...

Eladó a Szegedi úton egy telek... Eladó malom Bánáthán...

Szoba, előszoba konyhának is használható... Zongorák, pianók csakis elsőrendű...

Eladó a Szegedi úton egy telek... Eladó malom Bánáthán...

Szoba, előszoba konyhának is használható... Zongorák, pianók csakis elsőrendű...

Eladó a Szegedi úton egy telek... Eladó malom Bánáthán...

Szoba, előszoba konyhának is használható... Zongorák, pianók csakis elsőrendű...

Eladó a Szegedi úton egy telek... Eladó malom Bánáthán...

Szoba, előszoba konyhának is használható... Zongorák, pianók csakis elsőrendű...

Eladó a Szegedi úton egy telek... Eladó malom Bánáthán...

Szoba, előszoba konyhának is használható... Zongorák, pianók csakis elsőrendű...

Eladó a Szegedi úton egy telek... Eladó malom Bánáthán...

Szoba, előszoba konyhának is használható... Zongorák, pianók csakis elsőrendű...

Eladó a Szegedi úton egy telek... Eladó malom Bánáthán...

Szoba, előszoba konyhának is használható... Zongorák, pianók csakis elsőrendű...

Eladó a Szegedi úton egy telek... Eladó malom Bánáthán...

Szoba, előszoba konyhának is használható... Zongorák, pianók csakis elsőrendű...

LEVELEZÉS

Két jóbarát kellemesen éhajt szórakozni... Két vidéki barátnővel...

FOGLALKOZÁS

Gépész több évi gyakorlattal, jó bizonyítványokkal...

Utazókat (ügyes akvizítorok) jó megjelennél... napidíj, fix és jutalékkal...

Házmasternek házaspárt keresek... Sombor, Kralja Petra ulica 30.

Jó házból való 14-15 éves fiú, pincérszolgálatot felvéteik... Cara Dušana ul. 7.

Gyógyszerészgyakornok 16 hónapi gyakorlattal állást keres február 1-re...

Hasábban és aprítva, valamint 1-a bécsi dió-koksz házhoz szállítva legolcsóbb árban kapható

Weisz Dezső fakeskeredőnél, posta mellett. Poštanska ulica 4. sz.

Tanuló lányokat felveszek női zenekarba havi 450 dinár fizetés, koszt, lakás, utiköltséggel...

Schlager-féle BÖRÖNDÖK és BÖRÁRUK a legjobbak. Megrendeléseket és javításokat elfogadják

Gyógyszerészgyakornok, hosszabb praxissal, szerény feltételek mellett állást keres...

Orvosi rendelőbe ajánkozik kisasszony, némi gyakorlattal vagy gyermekek mellé...

Ügyes fodrásznő és egy manikűröző felvéteik Hertennél Subotica, Sokolska ul. 3.

Középkorú ápolónő keresetük fennjáró idős urnához. Cim a kiadóban.

Mázoló és rézesztergályos tanoncok felvéteik... Braća Goldner írószerep...

Naponta friss pörköltkávé kapható

Sugár Manónál Subotica, Rudićeva ul.

Megbízható fiatalember perfect levelező, ki a könyvelésben is jártas...

Asztalosmesterek figyelme! Floderozni bárkit megtanítok. Cim a kiadóban.

TÜKÖR minden méretben Régi TÜKÖR javítáza

FRANCER ÜVEGESNÉL Trumbićeva ul. 9. csirkepiac 343

Fiatal cukrászegedet, ki már gyárban is dolgozott, azonnal felvesz...

Intelligens nevelő- és háztartónőket keresünk előkelő jobb vojvodinai házakba...

Hivatalnok(-nő), ki magyarul vagy németül gyorsírnai és magyarból vagy németből szerbre ki-fogástalanul fordítani tud...

22 éves fiatalasszony szoptatósadának ajánkozik. Cim a kiadóban.

Egy a faszakmában és egy a gabonaszakmában jártas hivatalnokot keresek...

Ügyes fodrásznő és egy manikűröző felvéteik Hertennél Subotica, Sokolska ul. 3.

Középkorú ápolónő keresetük fennjáró idős urnához. Cim a kiadóban.

Középkorú ápolónő keresetük fennjáró idős urnához. Cim a kiadóban.

Középkorú ápolónő keresetük fennjáró idős urnához. Cim a kiadóban.